

KATOLIŠKI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO: 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 41464

Leto XXXXI. - Štev. 5 (2033)

Gorica - četrtek, 2. februarja 1989 - Trst

Posamezna številka Lir 1000

Poština plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-17768

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 1

Gorica - 2. februarja 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Ob 40-letnici Katoliškega glasa

Pred kratkim sem bil na goriškem sodišču. Tam sem vprašal, naj mi povedo, kdaj in pod katero številko je bil registriran Katoliški glas. Uradnik se je začudil: »Kako, ali ta list še izhaja?«
Da, Katoliški glas še izhaja in prav te dni obhaja 40-letnico svojega življenja. Saj je prva številka izšla 2. februarja 1949. Pot do tega našega lista je pa bila naslednja.

KAKO SMO LIST USTANOVILI

Ko je stopila v veljavo pariška mirovna pogodba 15. septembra 1947, se je Gorica vrnila pod Italijo, Trst s svojo ožjo okolico pa je bil namenjen, da postane Svobodno tržaško ozemlje (STO). Vsa ostala Primorska je pripadla Jugoslaviji.

Naš tedanji katoliški tednik »Slovenski Primorec« je le z veliko težavo izhajal, ker je imel premalo naročnikov. V Trstu je g. Andrej Gabršček ustanovil svoj list in mu dal ime »Teden«. Toda že po enem letu se je zapletel v spor s škofom A. Santinom, poleg tega je uvidel, da ima tudi on premalo naročnikov. Vsled tega je »Teden« kar na lepem ukinil sredi leta 1948.

Tako so Tržačani ostali brez svojega glasila. Izhajal je le Primorski dnevnik, ki pa je bil v tistih časih izrazito stalinistično nastrojen.

Tako smo tržaški in goriški duhovniki začeli razmišljati, da bi s skupnimi močmi začeli izdajati nov katoliški tednik. Prišlo je do razgovorov. Zapisnika o teh razgovorih nimamo, le v sejem zapisniku goriške Duhovske zveze je dne 1. sept. 1948 zapisano: »Znova se pretrese misel o združitvi Slov. Primorca in Tedna v en list, posebno sedaj, ko je Teden prenehal izhajati. Vsi smo za to.«

Srečanja so se nadaljevala in mislim, da so s tržaške strani prihajali zlasti dr. L. Skerl, takrat kancler na škofiji, in g. Franc Štuhar, takrat župnik v Dolini. Od razgovorov smo prešli k dejanjem. V zadnji številki Slov. Primorca leta 1948 smo zapisali, da list prostovoljno ukinjamo, ker bomo z novim letom začeli izdajati nov tednik skupno s Tržačani.

Birokratske poti za registriranje novega lista so se pa zavlekle. Šele 28. januarja 1949 je bil list registriran na goriškem sodišču. Prijavil ga je kanonik msgr. Mirko Brumat in mu je na svojo roko izbral ime Katoliški glas, dočim smo bili ostali uredniki za to, da se imenuje Slovenski teden. Msgr. Brumat je potem bil tudi prvi urednik, dočim je odgovornost za novi tednik prevzel g. Stanko Stanič, takrat ekonom v goriškem Malem semenišču.

POZDRAV IZ TRSTA

V prvi številki so Tržačani pod naslovom »Pozdrav iz Trsta« tako zapisali:

»Ko je prenehal izhajati tržaški list Teden, ki smo ga zelo vzljubili, smo si tržaški Slovenci iz srca želeli, da bi kmalu dobili nov list, ki bi pisal tako lepo, kakor je pisal Teden. Ta želja je res lepa, dober list nam je potreben prav tako kakor hrana za telo, toda z listom so zvezani veliki stroški. Ker nimamo denarja ne kake vlade, ki bi nas podpirala, ne bogatašev, ki bi nas lahko zalagali z denarjem, se mora naš list vzdrževati z naročnino in prostovoljnimi prispevki. Z naročnino se bo list lahko vzdrževal, če bo imel veliko število naročnikov. V ta namen smo se Tržačani sporazumeli in dogovorili z Goričani, da bomo izdajali skupen list, ki se bo imenoval Katoliški glas. Goričani so se odpovedali svojemu Slovenskemu Primorcu, ki je pogumno oral ledino slovenske in katoliške misli takrat, ko je bilo to še zelo težko in nevarno. Za to svojo požrtvovalnost zaslužijo vso pohvalo. Prav takšno pohvalo zaslužijo zato, ker so se z ozirom na skupno korist svojemu listu odpovedali. "Glas" bo torej odslej skupno glasilo. Tržačani mu želimo vso srečo in obljublamo, da bomo sodelovali pri njem, ga kupovali, čitali in širili, kajti Glas je tudi naš list, tisti list, ki smo ga po prenehanju Tedna tako nestrpno pričakovali.«

ODGOVORNI UREDNIKI

Tako je bilo ob rojstvu lista pred 40 leti. Časopis je od takrat dalje redno izhajal, najprej ob sredah, potem pa ob četrkih. Tiskali smo ga in še tiskamo v tiskarni Budin. Stanko Stanič je za list odgovarjal, msgr. Mirko Brumat pa urejal.

Ko je ta že naslednje leto zbolel in umrl, smo si pomagali in skrbeli za list malo eden malo drugi. Tržačani so zvesto sodelovali in list tudi širili, saj ima Katoliški glas največ naročnikov prav na Tržaškem. Skupno sodelovanje je bilo do danes prav dobro in upam, da bo ostalo tudi za naprej, ko stopajo na dan mlajše in mlade generacije.

Prva leta pa časi tudi za list niso bili mirni. Bili so časi stalnizma z vsemi posledicami. Zaradi tega dolgo ni v časopisu zaslediti imen sodelavcev, vse izgleda anonimno, le odgovorni urednik je podpisan. Ko je Stanko Stanič leta 1955 umrl, je odgovornost za časopis prevzel msgr. Franc Močnik, ki za list odgovarja še danes.

NEKAJ ZANIMIVOSTI

Iz prvih časov Katoliškega glasa omenim še eno zanimivost. Naš list, čeprav skromen in le na štirih straneh, je zavoljo svoje kritičnosti do razmer v tedanji Jugoslaviji bil nekaterim v napoto in bi ga radi nevtalirali. Tako mi je pravil sedaj že pokojni g. Artur Zaletel, tedaj župnik v Štandrežu, da

so prišle k njemu neke osebe in mu približno takole govorile: »Mi vemo, da vi ne morete biti s komunistično partijo. Toda ni prav, da s svojim pisanjem blatite Jugoslavijo. Zato bodite vsaj nevtralni. Potem smo pripravljene vam tudi pomagati.«

Nato se je zgodilo, da je h. g. Staniču prišel dr. E. Besednjak, ki se je prav tiste čase vrnil iz Jugoslavije. Prišel je s predlogom, naj bi njemu prepustili Katoliški glas. G. Stanič je ponudbo prinesel na sejo uredniškega odbora, toda tam smo bili vsi soglasni, da mora list ostati v naših duhovniških rokah, sicer ne bo več takšen kot je in kot mora biti. Dr. Besednjak je potem leta 1953 začel izdajati v Trstu svoj tednik Novi list.

V MIRNEJSIH VODAH

V petdesetih letih se je Katoliški glas zapletel v razne polemike z italijanskimi nacionalisti, s slovenskimi komunisti in še s kom. Počasi so se pa razmere umirjale in tudi naše pisanje je postalo bolj umirjeno. K temu je vplival tudi zadnji koncil, ki priporoča dialog na vseh ravneh, tudi z nasprotniki. Pa tudi partija se je unesla, tako pri nas kot v Slove-

GORIŠKI NADŠKOF ZA JUBILEJ »KATOLIŠKEGA GLASA«

Pred 40 leti se je končala huda vojna. Zacetiti je bilo treba rane, ki so jih zasekale razvnete nacionalistične strasti, in vrniti prebivalstvu ljubljene mir. Takrat je nastalo vprašanje, kako vzgajati in usmerjati miselnost takajšnjih ljudi k novim odnosom sožitja, spoštovanja in sodelovanja med slovenskim in italijanskim življenjem ob novi meji.

Za takšno novo pot so katoliški Slovenci goriške in tržaške škofije potrebovali »glasilo«, kakor so ga že imeli italijanski katoličani sprva s tednikom Vita Nuova, zatem pa z Voce Isontina.

Tako se je rodil tednik Katoliški glas. Njegov smoter je bil ta, da opozarja bralce na vprašanja vesoljne Cerkve, posebej pa še na vprašanja, povezana z življenjem goriške in tržaške krajevne Cerkve. Hkrati naj bi se katoliški tednik odpiral tudi kulturnim, družbenim in političnim zahtevam slovenske manjšine in obrambi njenih pravic.

To nalogo so uredništvo in njegovi priznani sodelavci vedno spolnjevali dosledno in prizadevno. Zato »Katoliški glas« bralci željno pričakujejo in radi berejo.

Katoliški tednik si mora kot glasilo skupnosti, ki jo med seboj povezujejo skupna vera, a tudi skupna nerešena vprašanja in pogledi v prihodnost, zlasti odgovorno prevzeti nalogo, da pospešuje vernost in utrjuje zavest skupnosti.

Po štiridesetih letih ima tudi »Katoliški glas« pred seboj novo nalogo, saj mora prerasti pojem samoobrambe in razviti večjo odprtost, da se med manjšinskim in večinskim narodom ustvari spoštovanje in sodelovanje ter razvije čedalje večja skupnostna zavest pri gradnji Cerkve.

To voščilo namenjam našemu že »doraslemu« tedniku, celotnemu uredniškemu odboru in vsem dragim bralcem. Za vse neprestano prosim svetogorsko Mater božjo, naj jih milostno podpira.

† p. ANTON VITAL BOMMARCO,
nadškof

niji in Jugoslaviji. Prišlo smo v bolj demokratične čase, ko je povsod več strpnosti, več dialoga, več sporazumevanja.

Seveda ne živimo v idealnem svetu, napetosti vseh vrst so tudi danes, tako v širši človeški družbi kot tudi med nami. In to je tudi prav. Saj kjer ni napetosti,

kjer ni glav, ki različno mislijo in to tudi povedo, tam nastane miselna uravnalovka, ki je smrt vsakega napredka. Mi kristjani pa želimo živeti in rasti ter svoje doprinesiti za vedno bolj človeško družbo, zlasti za bolj človeško našo slovensko družbo.

K. HUMAR

Voščila ob 40-letnici „Katoliškega glasa“

O lepem jubileju čestitam urednikom in sodelavcem »Katoliškega glasa«, ki je ves povojni čas glasnik tako pomembnega dela slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Hvala še posebej za pozornost, ki jo ves čas — ob dosledni obojestranski neodvisnosti, ki naravno rojeva tudi kaka različna stališča — posveča samostojnemu slovenskemu političnemu nastopanju v Italiji in njegovi predstavnici Slovenski skupnosti.

S spoštovanjem in toplimi voščili!

Ivo Jevnikar

deželni tajnik Slovenske skupnosti

★

Dovolite, da vam ob 40. letnici delovanja vašega tednika izročim najiskrenejše čestitke v imenu uredniškega odbora »Rastis«, mladinske priloge revije »Mladika«. V štirih desetletjih delovanja je vaš list igral pomembno vlogo v verskem in kulturnem osvoboditvi slovenskih zamejskih katoličanov. Želim vam, da bi bilo vaše nadaljnje delo še uspešnejše, predvsem pa, da bi skupaj iskali pot, po kateri bi v bodoče k uspešnemu oblikovanju »Katoliškega glasa« svoje ideje in izvrjne predloge prispevali tudi mlajši rodovi.

Ivan Zerjal, urednik

***

»Katoliškemu glasu«, ki že 40 let opravlja neprecenljivo vlogo v narodnostnem, demokratičnem in verskem telesu zamejskega slovenskega naroda, želim še mnogo desetletij uspešnega in rednega izhajanja.

Osebno sem »Katoliškemu glasu« hva-

ležen, da je moje 20-letno delo v deželni zbornici vedno spremljal objektivno in z velikim čutom za delovanje slovenskega poslanca v deželni zbornici Furlanije-Juljske krajine.

Na mnoga leta torej, dragi »Katoliški glas«!

Dr. Drago Štoka

***

Ob štiridesetletnici vašega neutrudnega in nenadomestljivega dela v korist slovenskega naroda na Primorskem, za njegovo rast v kulturni osvoboditvi in krščanski

tradiciji vam v imenu revije Mladika iz Trsta k jubileju prav iskreno čestitam in želim nadaljnjih delovnih uspehov.

Za »Mladiko«: Marij Maver

***

Župnija sv. Jerneja na Opčinah, skupaj s cerkvenim pevskim zborom in župnijskim svetom priskreno čestita ob visokem jubileju »Katoliškega glasa« in se veseli štiridesetletne krone svojega katoliškega glasila. Na »Katoliški glas« je ponosna in želi vse najboljše!

V. Zerjal

VOŠČILO TRŽAŠKEGA ŠKOFA

Štirideset let življenja pomeni nedvomno za časniki spričevalo zrelosti. »Katoliški glas« je od svojega začetka doživljal izjemne čase in stanja, ki čeprav so sedaj morda izgubili na svoji ostri, pa še vedno obstajajo. Zrelost torej, ki zasluži pohvalo. Stalna prisotnost zamotanih in dostikrat zelo zgočih problemov, s katerimi se slovenska manjšina sooča, je bila osnovno torišče za častnikarsko dejavnost našega slovenskega katoliškega tednika, vedno zvestega premočrtnosti in služenju.

Vesel sem, da je ostal temu praporu svobode, poguma, vere in prisotnosti list vselej zvest, in želim, da so ga pretekla leta utrdila v njegovih koreninah in mu zagotovila trajno solidnost in rodovitnost.

Naj mi bo dovoljeno izreči še eno željo, ki prihaja iz ljubečega srca: da bi list bil na višini časa, v katerem živimo. Naš čas nudi namreč zgodovinske novosti: odpiranje navzven, dialog, evropskega duha, svetovno razgledanost, vse to ob optimizmu, tveganju in upanju.

To je tudi, po mojem mnenju, nelagodni izziv za »Katoliški glas« v trenutku, ko vstopa na pot svoje prihodnje 50-letnice. Ko hoče svojim rojakom in zamejskim in krščanskim izročilom, mora svoje dihanje okrepiti s tem, kar je pozitivno, kar združuje in kar napoveduje neko prihodnost, ki je izšla iz preteklih tragičnih skušenj, to pa je razumevanje do drugih, solidarnost, sodelovanje.

Sv. Duh, ki dela vse novo, naj krepko zaveže tudi v ta tednik, odstrani stare stvari in grde spomine, obenem pa mu da vzcveteti zaupanje, simpatijo in mir.

† LOVRENC BELLOMI

V PROTITOKU G. Marjanu Komjancu v spomin

Ce je kdo kdaj opazoval rečno strugo, se je prav gotovo najprej zastrmel v vodo, kako bolj ali manj deroča išče svoj mir, kako buta ob strleče čeri ali kako valčki s prevalom preskakujejo ovire, da bi čimprej prišli v objem širnega morja. Verjetno pa sploh ni opazil, kako se v njej dogajajo še drugi zanimivi pojavi, ki jih zna človek spretno izkoristiti v svoj prid. Voda, deroča sredi struge, se ob bregovih pomiri. Kdor to čudo bolj pozorno opazuje, bo celo videl, kako se tam reka pomika nazor. To je protitok.

Protitok spretno izkoriščajo veslači na kajakah ali kanujih. Marsikdo jih je najbrž že občudoval, kako brez večjega nabora veslajo ob reki nazor. Veslajo namreč v protitoku.

Veslanje v protitoku torej. Zanimiva spratnost, ki od veslača zahteva poznanje naravnih zakonitosti, izurjeno oko in spretno roko. In vendar tako veslanje ni nemogoče. Nemogoče in neumno bi bilo veslanje proti toku, saj bi ta s svojo silovitostjo prav gotovo prevrnil čoln in ga z brezglavim človekom vred odnesel v dolino. V protitoku: sredi vode, drveče proti sivi morski brezinnosti, pa vendar s pogledom vprtim v drugo smer, proti izviru.

V protitoku bo veslala tudi ta naša rubrika: sredi struge, a ne kamor hoče struga. Z njo bodo veslali številni (stari in novi) sodelavci. Danes se bomo pogovorili z dvema izmed teh, s Petrom Močnikom in Tomažem Simčičem, profesorjema na Trgovskem tehničnem zavodu »Ziga Zois« v Trstu. Oba sta aktivna člana slovenske krščanske skupnosti v tem mestu. To je pa tudi tema našega pogovora.

Kako bi vidva, po večletnem in večkrat napornem veslanju v slovenskih in krščanskih vodah tostran državne meje, označila tok, sredi katerega mora pač človek hočeš nočeš uravnati krmilo svoje ladje?

T.S.: Ne vem, če krmarimo ravno sredi najbolj deročega toka. Skoraj bi rekli, da je naša barka naseljena na nekakšno peščino. Tej peščini je ime malodušje. Malodušje postaja skoraj institucionalna oblika življenja naše narodne skupnosti tostran državne meje. Dan za dnevom poslušamo in beremo najrazličnejše tožbe, od tega, da nas je malo, do resigniranih ugotovitev o pešanju narodne zavesti, napredovanju tihe asimilacije ipd. V naši katoliški skupnosti prav tako prevladuje nekakšna sprijaznjenost z »grenko usodo«: cerkve se praznijo, duhovnikov glas je vedno bolj glas vpajočega v puščavi, krščanski moralo brezobzirno gazijo itd. Vse te navedene ugotovitve so najbrž resnične. Obenem pa se mi zdi, da to nenehno ukvarjanje z njimi nekako zastira pogled na važnejše naloge, ki so pred nami, recimo, v kateri smeri iskati nove odgovore na izzive novih časov...

P.M.: Ni lahko označiti tok slovenskih in krščanskih zamejskih vod. Tok teh vod je namreč včasih podoben deročemu gorskemu potoku in včasih nižinskemu močvirju. Kar je pa še najbolj zanimivo in čudno je to, da je težje pluti po močvirju, kot pa po deročem potoku.

Ne glede na metaforo mislim tu na predolgo mrtvilo, ki vlada v naši zamejski slovenski in krščanski skupnosti, kljub ogromnim naporom posameznikov. Pobud je bilo namreč v teh letih več, a ni bilo po mojem večjih učinkov. Ne čakam tu na velika dejanja in takojšnje rezultate, a sem vseno mnenja, da je bilo in je veslanje po naših vodah še vedno težko tudi zaradi nas samih.

Kdor se namreč poln vneme in dobre volje vanje poda, ga preseneča, koliko stvari bi bilo treba pripraviti, popraviti, narediti, uskladiti, itd. Nekateri pustijo kar na začetku, drugi si zavajajo rokave in, ko po nekaj letnem trudu pogledajo nazaj na prehojeno pot, se zavedajo, da so v glavnem hodili sami, po lastnih načrtih in idejah, sredi družbe, ki jim ni znala vlti pravega zaupanja in jim dati občutek, da so sestavni del širše skupnosti, s katero živijo in čutijo.

Obstajajo seveda tudi izjeme, se pravi ljudje, ki so tem osebam stali ob strani, jih bodrili, jim svetovali, a so, na žalost, izjeme, ne pa pravilo.

Po teh letih naporega dela sem pa končno doživel, da se danes znajdem v družbi nekaterih ljudi raznih starosti, v glavnem mladih, ki gledajo na delo v slovenski krščanski skupnosti kot na nekaj zanimivega, kot na izziv za bodočnost, kot na nekaj, kar lahko še vedno obroditi svežih sadežev, ki izhajajo iz novih temeljev kljub zvestobi izročilu in tradiciji. Ta občutek in ti ljudje so zame dokaz,

da smo morda res ubrali novo pot, ki je samo nadaljevanje prejšnje, a upošteva nova znamenja časov, na katerih moramo skušati graditi božje kraljestvo, danes za jutri.

Navedita nekaj pozitivnih in nekaj negativnih izkušenj in vtisov s te plovbe!

T.S.: Med katoliškimi verskimi, kulturnimi in političnimi delavci na Tržaškem je ogromno idealizma, delovne vneme, požrtvovalnosti. Navedem naj en sam primer: vso katoliško kulturo na Tržaškem (od mladinskega kluba preko dejavnosti izobražencev, pevskih zborov, publikacij do župnijskih društev) ustvarjajo ljudje, ki za svoj trud v življenju najbrž niso vnovčili ene same lire honorarja. Omenil bi pa tudi to, kar je morda glavna hiba naše krščanske skupnosti: vsak zase smo odlični delavci, ne znamo pa načrtovati in delati skupaj. Večkrat je že bilo ugotovljeno, da slovenski katoličani vso povojno dobo nismo izpeljali enega samega skupnega daljnosežnega podviga (recimo, da bi zgradili osrednjo večnamensko strukturo, ali da bi razpolagali z osrednjim, reprezentativnim cerkvenim pevskim zborom).

P.M.: Nekaj sem že povedal v prejšnjem odgovoru. Tukaj bom dodal še naslednje.

Poleg tega novega vzdušja, moram priznati, da je bilo v teh letih nekaj dobrih, posameznih idej in pobud, ki so prinesle pozitivne učinke za naše ljudi.

Po drugi strani, pa moram podčrtati, da je šlo za posamezne dogodke, ki niso bili vsklajeni, niso tvorili torej skupnega načrta. Gledam na vse napore naših poštenih garačev, kot na napore nekoga, ki se trudi tudi preko lastnih moči in ne doseže zaželenih rezultatov, ker nima skupnega pogleda na celotno stvarnost. Imenoval bi to skoraj kot neko shizofrenijo, ki je pa sad hudega in ne božjega duha, torej se je moramo čim prej iznebiti. Moramo priti, vsaj načelno, do prave krščanske skupnosti, kjer je vsak človek ud celote in jo zato bogati s svojim prizadevanjem, prav zato, ker je z ostalimi povezan.

Pogovarjal se je **Marijan Kravos** (Konec prihodnjic)

Spopadi na vrhu jugoslovanske partije

Izvolitev Hrvata Anteja Markovića za novega predsednika Zveznega izvršnega sveta je bilo veliko presenečenje. Še posebej, ker je srbski protikandidat Jović imel za sabo 40 % Jugoslovancev (Srbov), ki so že lep čas na »osvajalskem pohodu«. Mnogi pravijo, da je v kaotičnem jugoslovanskem dogajanju vsaj za hip prevladal razum, vendar so verjetno bližje resnici tisti, ki pravijo, da so Srbi žrtvovali svojega kandidata zato, da bi v bližnji prihodnosti lažje naskočili odločilnejše zvezne funkcije, predvsem pa mesto predsednika jugoslovanskih komunistov, kjer je še vedno osredotočena glavna politična moč.

28. januarja je novi predsednik bodoče jugoslovanske vlade Ante Marković predstavil javnosti svoj program, ki nudi zelo liberalistično osnovo shiranemu jugoslovanskemu gospodarstvu, vendar bo leto težko zaživelo, če ne bo še korenite ideološke reforme.

GONJA PROTI HRVATU ŠUVARJU

Predsednik jugoslovanskih komunistov je trenutno Hrvat Stipe Šušar. Nanj se je v zadnjem času usul pravi plaz uničujočih kritik, celo tako nevzdržnih, kot so naslovi v časopisih: »Za krizo v Jugoslaviji je kriv Šušar«. Srbija, ki je vir teh kritik, s svojimi na novo formiranimi sateliti (Vojvodino in Črno goro) zahteva, da Šušar nemudoma odstopi.

Na Šušarjevo mesto cilja nihče drug kot ena najbolj spornih osebnosti novejšje jugoslovanske zgodovine, veliki »osvajalec novih teritorijev«, Slobodan Milošević. Vendar po pravilih medrepubliške rotacije Šušarja ne more naslediti Srb, ker je na vrsti Makedonija, vendar je makedonska partija znana kot desna roka srbske.

Biti predsednik jugoslovanskih komunistov je še vedno najmočnejša politična pozicija v Jugoslaviji in prav zato je Srbija žrtvovala svojega kandidata za predsednika ZIS in se je rajde usmerila v osvajanje partijskega vrha. Tu je začetek in konec vseh pomembnih odločitev v državi.

Ko je konec prejšnjega leta padel Mikulić, je bilo vsem jasno, da se s tem v Jugoslaviji ni zgodilo nič posebej bistvenega.

Komjančev dom na Mocverju v Števerjanu je mogočen briški dom, obnovljen po prvi svetovni vojni. Tam sta gospodarila kot svobodnjaka oče Jožef in mati Ana Kodermac. Ko so številni Števerjanci bili še koloni, so Komjančevi že gospodarili na svoji zemlji. Morda je to dejstvo vtisnilo vsem družinskim članom veliko pridnost, delavnost, podjetnost in vernost.

V zakonu sta Jože in Ana imela sedmero otrok, štiri sinove in tri hčere. Najstarejši Jožef oz. Pepe je bil določen za gospodarja in dediča velikega posestva; ostale otroke so starši vse izsolali. Najstarejša Justina je bila farmacevtka, Viktorija profesorica, Marija je prav tako končala univerzo. Obe ti zadnji živita v ZDA. Fantje so tudi študirali. Marjan je postal duhovnik, Ivo je priznan primarij v bolnišnici za kostne bolezni v Malcesine, Mirko je pa padel kot pilot v vojni v Abesiniji. Italijanska komanda mu je dala odklopanje za hrabrost. To je bila družina Komjančevih v Števerjanu.

Med prvo svetovno vojno so morali v begunstvo in so se ustavili v Dobovi pri Brežicah. Tam se je Marjan rodil dne 2. januarja 1917. Po vojni se je družina vrnila domov, obnovila domači dom in vinograde. Skrbni kot so bili, so vozili v Gorico sadje, prodajali vino in obdelovali vinograde, vsi, tudi študentje.

LETA STUDIJA IN BOLEZNI

Kakor ostali je tudi Marjan začel obiskovati gimnazijo in sicer državno v Gorici. Po opravljenem izpitu petega razreda gimnazije se je prijavil kot licejec v goriško malo semenišče leta 1933. Leta 1936 je študij končal in stopil v goriško bogoslovje. Pridno je študiral, med počitnicami pa se s kolesom vozil po goriški deželi. Na enem takih pohodov se je prehladil in pojavila se je jetika. Moral je pustiti reden študij in ostati doma. Skrbna mati in sestre so mu na moč stregle in mu res pomagale, da se mu je bolezen obrnila na bolje. Za silo je ozdravel in bil posvečen na Mali Šmaren leta 1940. Posvetil ga je nadškof Karel Margotti. Naslednjo nedeljo je imel novo mašo v Števerjanu. Bila je zadnja nova

maša v tej briški vasi. Bil je pa še vedno bolehen in je zato ostal doma. Ko se mu je zdravje nekoliko izboljšalo, je naslednje leto šel za kaplana v Črničeh. Dekan Novak je 10. junija 1941 zapisal v Kroniki: »G. Marjan Komjanc je dobil dekret za kaplana v Črničah in se mu je zdravje znatno izboljšalo.« Toda že 5. nov. istega leta beži: »Jutri bo odšel moj novi kaplan spet od tu. Po nasvetu zdravnikov mora še za štiri mesece v protituberkulozni sanatorij tja pod švicarske gore. Saj burja vipavska res ni za rekonvalescente.«

Še dolgo se je moral zdraviti, je pa toliko ozdravel, da je leta 1947 prevzel vodstvo ameriške ustanove IRO za slovenske begunce. IRO je bila dobrodelna ustanova, ki je pomagala beguncem v vseh ozirih: s hrano, obleko in tudi s pravo dokumentov za izselitev. S pok. gospo Kati Kerševani sta na tem mestu zelo veliko dobrega storila našim ljudem, ki so zlasti v septembru 1947 trumoma pribežali v Gorico. S tem svojim dobrodelnim delom je nadaljeval do ukinitve IRO. Danes lahko povemo tudi to, da je v petdesetih letih veliko pomagal tudi Cerkev v Sloveniji, tako s paketi kot tudi z denarjem. Marsikak duhovnik in tudi škof Vovk ter ljubljansko bogoslovje so bili deležni njegove pozornosti, seveda na tiho.

ZUPNIK IN KATEHET

Župnik v Pevmi msgr. Anton Rutar je bil že v letih, zato je zaprosil za pomočnika. Nadškof mu je dal v pomoč g. Marjana Komjanca.

Leta 1970 se je izpraznilo mesto župnika v Gabrjah. G. Marjan Komjanc je zaprosil za to župnijo in prišel tako v Gabrje, prvič kot samostojni župnik. Toda že čez leto dni je umrl g. Vladimir Komac, župnik v Sovodnjah. Iz Gabrij se je leta 1972 Marjan Komjanc preselil tja in ostal tam 16 let do smrti 28. januarja tega leta. V teh letih smo ga slovenski duhovniki štandreškega dekanata izvolili za dekana prvič leta 1978 in nato še dvakrat potrdili (1983 in 1986).

Predno je šel za župnika, je bil katehet na slovenski trgovski šoli v Gorici. Kot katehet in tudi kot župnik je včasih hodil svoja pota, ker je bil zelo razgledan in načitan. Veliko je namreč bral tudi tuje literature in hotel to in ono, kar je videl pri drugih, npr. pri Nemcih in Holanđih, uvesti tudi v šoli in v domači župniji.

Zelo mu je bila pri srcu mladina. V župnišču je pripravil posebno sobo za skavte in skavtije, kjer imajo svoje stanke. Tudi v cerkvi je okrog oltarja hotel vedno imeti številne strežnike, tudi deklice. Mladim je sploh posvečal največjo skrb. V cerkvi je imel tudi lepo skupino dobrih žena, katerih zavzetost se je izkazala zlasti sedaj ob bolezni in smrti g. župnika.

G. Komjanc je namreč moral v bolnišnico že v začetku decembra. Ko je tja odhajal, je prijatelju rekel: »Za nekaj dni grem in se kmalu vrnem.« Tako je upal, toda zadeva je bila resnejša kot je menil. Nastopile so komplikacije vseh vrst in zdravniki so vsega poskušali, toda nazadnje ni bilo več pomoči. Po več dneh globoke nezavesti je dočrpel v soboto pod noč 28. januarja.

K. H.

POGREB

Slovo od pok. župnika je bilo res nekaj veličastnega. Ze dopoldne 31. januarja so njegovo krsto prenesli iz mrtvašnice v goriški bolnišnici v sovodenjsko cerkev, kjer je ostala odprta do pogrebne sv. maše. Častno stražo so držali domači skavti in skavtije.

Sovodenjska cerkev je bila za pogreb dosti premajhna, da bi mogla sprejeti vse vernike. Premnogi so morali ostati zunaj in so po zvočnikih sledili pogreb-

nemu obredu. Izredno veliko je bilo duhovnikov z obeh strani meje, številni tudi italijanski duhovniki.

Somaševanje je vodil sam goriški nadškof p. Bommarco ob somaševanju dr. O. Simčiča ter generalnega vikarja koprške škofije R. Podveršiča. Vse je bilo v slovensčini. V žalni pridigi je dr. Simčič orisal življenjsko pot pokojnika, na koncu sv. maše pa so spregovorili g. nadškof, župnik iz Črnič dr. Al. Vetrh, kancler ljubljanske nadškofije msgr. F. Vrhunc in že omenjeni msgr. Podveršič. Vsi so se zahvalili rajnemu za njegovo razgibano delo, sodelovanje in tudi materialno pomoč.

Po molitvah ob krsti se je razvil mogočen sprevod na domače pokopališče. Ob izhodu iz cerkve je zapel pokojniku v slovo števerjanski zbor, na pokopališču pa so se — pokop je opravil dr. Simčič — poslovili skavt Julči Čevdek, župan Vid Primožič in dr. Drago Legiša. Za slovo so najprej zapeli trije zbori, zaključili pa so skavti s pesmijo slovesa.

Bil je to res občuten pogreb, dokaz, da so se prisotni zavedali, kdo jim je bil odvzet. Življenje pa teče naprej in zato je tem bolj utemeljena želja, ki jo je izrekel župan Primožič: »Če že nismo vredni novega dušnega pastirja, smo ga pa toliko bolj potrebni!«

Jk.

***

Namesto cvetja na grob so župljani, po želji pok. g. Komjanca, naj se daruje v dobre namene, zbrali za popravilo cerkve v Sovodnjah 4.178.500 lir. Bivši cerkovnik v Sovodnjah Franc Pelicon pa je v isti namen daroval namesto cvetja na grob za sovodenjsko cerkev 100.000 lir.

Nova beseda za staro resničnost

Predsednik litovske škofovske konferenec kardinal Vincentas Sladkevičius je v pogovoru za vovjetski časopis »Udarnik« opozoril, da v komisiji, ki je pripravila novi zakon o delovanju verskih skupnosti in svobodi izpovedovanja vere, ni bilo predstavnikov Cerkev in verskih skupnosti. Zaradi vseh dosedanjih osebnih izkušenj je prišel do sledečega zaključka:

»Šele tedaj bomo lahko v "perestrojko" verjeli, ko bodo v novi verski zakonodaji dejansko sprejeti vsi naši predlogi in ko bo vlada zares upoštevala želje duhovnikov in vernikov. Dokler se to ne bo zgodilo, ne moremo verjeti v perestrojko. Toliko časa bomo imeli vtis, da je perestrojka le nova beseda, ki zaznamuje staro resničnost.«

Kardinal Sladkevičius je tudi odkrito povedal, da je katoliška Cerkev v Litvi še vedno izpostavljena različnim pritiskom in ovirana. Oblasti ji zaenkrat dovoljujejo le bogoslovno semenišče v Kaunasu, v katerem sme bivati največ 150 bogoslovcev. Premalo imajo duhovnikov, v semenišče bi sprejeli veliko več bogoslovcev, če bi jim oblasti to dovolile, kajti prosilcev je zelo veliko. Še vedno je zaprtih veliko cerkv, ki bi jih nujno potrebovali za bogočastje. Premalo je tudi verskega tiska.

KRATKE NOVICE

■ 163 bogoslovnih profesorjev na teoloških univerzah in bogoslovnih semeniščih v ZR Nemčiji, Nizozemski, Švici in Avstriji je objavilo tkm. »Kölnsko izjavo«, v kateri kritizirajo papeža zaradi njegovih stališč do protisopčetnih sredstev in vztrajanja na okrožnici papeža Pavla VI. O človeškem življenju, kakor tudi zavoljo odstranjanja »naprednih« teoloških profesorjev. Podpisniki tudi obtožujejo papeža, da svojevoljno nastavlja nove škofove ne ozirajoč se na želje duhovščine in vernikov prizadetih škofij. Medtem ko je Apostolski sedež skoro molče prešel te obtožbe, je pa ostro nastopila nemška škofovska konferenca, ki je po svojem predsedniku škofu Lehmannu iz Mainza obsodila zlasti način, kako podpisniki izjave papeža kritizirajo.

■ Argentinski predsednik Alfonsín ima do izteka svojega vladanja na voljo še 11 mesecev, a je od leta 1983, ko je bil izvoljen, doživel že 13 splošnih stavk, tri vojaške upore, zadnje dni pa še napad levičarskih gverilcev na vojašnico v Tabladi pri Buenos Airesu. Pri tem je bilo ubitih sedem vojakov in en policist, 38 vojakov in 26 policistov pa ranjenih, med tem ko so imeli gverilci 28 mrtvih. Vsekakor so bili napadalci zelo izurjeni. Med njimi so bile tudi ženske. Oboroženi so bili z orožjem, ki ga ne uporablja argentinska vojska.

Ob štiridesetletnici „Katoliškega glasa“

O tej pomembni obletnici Katoliškega glasa je prav, da o njem v prvi vrsti spregovorijo tisti, ki ga že toliko let z ljubeznijo in skrbjo oblikujejo. To so msgr. Franc Močnik (odgovorni urednik), dr. Kazimir Humar in g. Jože Jurak (goriško uredništvo) ter dr. Lojze Škerl in g. Stanko Zorko (tržaško poduredništvo). Z njimi so se pogovarjali štirje mlajši sodelavci našega lista: Zdenka Kovic, Marijan Kravos, Peter Močnik in Tomaž Simčič.

**MSGR. FRANC MOČNIK:
BODOČNOST KATOLIŠKEGA GLASA
ODVISI OD MLADIH.**

Msgr. Močnik, od leta 1955 ste odgovorni urednik Katoliškega glasa, dejavnost časopisa pa ste spremljali že prej. Kdaj in kako ste začeli?

Najprej sem sodeloval pri Slovenskem Primorcu, ki smo ga ustanovili leta 1947. Tam sem napisal uvodni članek za prvo številko in po potrebi skrbel tudi za tehnična opravila v tiskarni. Leta 1949 pa, ko je začel izhajati Katoliški glas, sem priskočil na pomoč, kjer je bilo potrebno, tako na upravi kot na uredništvu in tudi napisal sem marsikaj.

Katera doživetja so vam v teh 34 letih prinesla največ veselja kot odgovornemu uredniku in kot dušnemu pastirju? So vam bili taki trenutki v oporo, da ste lahko premostili ovire? Katere so bile grenke izkušnje in skrbi, ki ste jih v tem času doživeli?

V veliko veselje mi je bilo, da so naši ljudje radi brali Katoliški glas in tudi, kadar smo lahko povedali resnico, ki je drugi niso objavili. Našim zavednim Slovincem in kristjanom smo tako pomagali, da so lahko usmerjali svoje življenje po nauku Cerkve. Tej jasni liniji, ki smo si jo začrtali slovenski duhovniki v začetku, smo ostali zvesti do danes in Bog daj, da bi bili tudi v bodoče. Gotovo nam je bilo vse to v zadoščenje, da smo v krizah mogli vztrajati in nadaljevati z urejanjem in izdajanjem tednika.

Grenke preizkušnje pa so bili napadi na naš Katoliški glas in tudi pritisk od zunaj, da bi spremenili smer in jo uskladili z drugimi listi, ki so bili v službi levice. Kot dušnemu pastirju mi je bilo v veliko veselje, da so moji verniki brali in krepko podpirali z darovi naš list.

Katera je po vašem mnenju naloga mladih katoličanov? Katero pot naj bi izbrali, kam naj bi se usmerili, da bi se slovenski svet okrepilo ali vsaj dejansko resnično zaživel? Na kaj naj bi bili pozorni? Se vam ne zdi, da bi se morali truditi za enotnost vseh Slovincem v zamejstvu bodisi zavoljo krščanskega pričevanja bodisi zaradi moči nastopa?

Od mladih katoličanov pričakujemo med našim ljudstvom, da ostanejo zvesti narodu, zlasti pa Cerkvi. Zgodovina priča, da smo kot narod ostali pri življenju prav zato, ker smo ostali zvesti Cerkvi. Če bi se veri in Cerkvi izneverili, bi se ob močnejših sosedih s severa ali juga za zdavnaj asimilirali. Gotovo bi bilo najlepše, če bi vsi Slovenci v zamejstvu bili enotni. To pa je nemogoče zaradi svetovnega nazora, ki se deli na krščanskega in laičnega. Vendar v skupnih narodnostnih zadevah moramo stremeti za tem, da bomo krepili enotnost povesd, kjer ne prihaja v poštev naš krščanski svetovni nazor.

Kako si predstavljate bodočnost Katoliškega glasa in kateri so po vašem mnenju osnovni temelji, na katerih naj bi sloanelo nadaljnje delo oz. dejavnost tega lista?

Bodočnost Katoliškega glasa odvisi od mladih, ker ti so v vsakem oziru nositelji bodočnosti. Mladi se morajo vključiti v delo pri tem listu in počasi sprejeti vso odgovornost za njegov obstoj. Starejši bomo morali prej ali slej preložiti vse na mlajša ramena. Seveda pa morajo mladi, ki bodo delo nadaljevali, ostati zvesti osnovnim temeljem, na katerih slonita Cerkev in narod.

**DR. KAZIMIR HUMAR:
TREBA BO OSTATI ODPRTI ZA
RESNICO, PRAVICO IN LJUBEZEN.**

Dr. Humar, od kdaj sodelujete pri Katoliškem glasu? Česa se najraje spominjate iz prvih let njegovega izhajanja in kdaj ste postali njegov urednik?

Moje sodelovanje pri naših katoliških tednikih se je začelo avgusta 1945, ko smo v Gorici začeli izdajati Slovenskega Primorca. Takrat sem pristopil skupaj z drugimi duhovniki k temu listu in od takrat do danes se moje sodelovanje pri njem ni več prekinilo. Česa se najraje spominjam? Najraje tistega dne, ko sva z msgr. Fr. Močnikom stala v Lukežičevi tiskarni v Gorici in videla, kako je izpod tiskarskega stroja prilezla prva številka Slovenskega Primorca, predhodnika Katoliškega glasa. Bil sem vesel, kot je mati vesela, ko rodi otroka. Pozneje je bil vesel dan tudi tisti, ko se je g. Jože Jurak odločil, da ostane v Gorici in sprejme skrb za list. S tem mi je bilo odvzeto težko breme.

Kako je bil Katoliški glas sprejet med gorškimi verniki? Kako so se odzivali njegovi bralci in poverjeniki? Ali je imel list veliko sodelavcev?

Goriški verniki so bili že vajeni na Slovenskega Primorca, zato je zanje bil novi tednik le nadaljevanje prejšnjega. Glede sodelavcev pa je bilo pri naših listih vedno tako, da jih je bilo večjih preveč, še večkrat pa premalo in je moral urednik sam polniti strani lista.

Med temeljnimi odlikami, s katerimi se lahko Katoliški glas upravičeno ponaša, je njegova samostojnost. To mu je omogočilo, da je večkrat edini med zamejskimi časopisi plul »proti toku«. Kako bi vi označili njegovo štiridesetletno plovbo po vodah slovenskega zamejstva?

Prva leta je bilo morje zelo razburkano. V petdesetih letih je še vedno vladal stalinizem, tako v Sloveniji in Jugoslaviji kot tudi pri nas, posebno na Tržaškem. V Sloveniji so zapirali in obsodili duhovnike, na Madžarskem kardinala Mindszentyja, na Poljskem kardinala Višinskega. Stalinizem si je hotel podvreči svet. Bili so pač

časi hladne vojne. Pri vsem tem mi nismo mogli in nismo smeli molčati. Posledice so bile, da ne samo Katoliški glas ni smel v Jugoslavijo, marveč so tudi njegovemu uredniku vsako toliko vzeli prepustnico, drugič ni smel čez mejo s potnim listom, hujšega se mu pa ni zgodilo. Latinci pravijo: Tempora mutantur, časi se spreminjajo. Danes tudi v Sloveniji na široko pišejo o tem, kar smo mi že v letdesetih letih pisali in poročali. Hvala Bogu, da se časi spreminjajo tudi na boljše.

Katere so bile smernice, ki so v teh 40 letih vodile list? Znano je namreč, da se nikakor ni spriljalnil z vlogo kakega zakristijskega lističa, ampak je nasprotno posegal na razna področja javnega življenja.

V prvi številki je v uvodniku zapisano: »S to številko se vam predstavlja nov katoliški tednik za Slovence v Trstu in Gorici... Gre za skupno glasilo tržaških in gorških Slovincem, katerim so vera, Cerkev, jezik in socialna pravičnost sveta dediščina očetov in osrednje gibalno vsega osebnega in javnega življenja. S tem je nakazan ves program našega lista.« Ne vem, kdo je napisal ta uvodnik; mislim, da je delo pok. kanonika Mirka Brumata, ki je bil naš glavni ideolog.

Vsekakor se je naš list vseh 40 let trudil, da bi ostal zvest omenjenim smernicam. Koliko je uspel, pa ne gre presojati meni in ne drugim urednikom. V Katoliškem glasu se res nismo izogibali nikakršnim temam, nič ni bilo za nas »tabu« ali prepovedano. Povedali in zapisali smo, kar se nam je zdelo potrebno in koristno povedati našim ljudem.

Med temeljnimi smernicami Katoliškega glasa je tudi čutenje s Cerkvijo (sentire cum Ecclesia). Vemo pa, da danes večina ljudi, med katerimi tudi mnogi verni, ne čutijo s Cerkvijo. Kako lahko torej po vašem mnenju danes katoliški list pripomore k zbližanju sodobnega človeka s Cerkvijo?

Tudi sam sem pogosto slišal ljudi, ki so zatrjevali: sem veren, toda ne cerkven. Tem bi odgovoril z apostolom Jakobom: »Tudi hudi duhovi verujejo, pa trepečejo« (Jk 2, 19). Ni stvar vere, temveč kako svojo vero živiš. Ali jo živiš sam zase ali v skupnosti z drugimi, tj. s Cerkvijo. Verska resnica je, da smo vsi krščeni vcepljeni v Kristusa, da smo njegovi udje in s tem del Cerkve, ki je njegovo skrivnostno telo. Zato se bojim za tiste, ki verujejo, a so le nedelavni udje tega skrivnostnega telesa. Kako ljudem približati to resnico? Kako zbuditi v njih zavest občestvenosti in po Cerkvi povezanosti s Kristusom? To je problem sedanjega časa in bolj ali manj prisoten v starih krščanskih deželah. V misijonskih krajih je v tem oziru boljše, kot pišejo misijonarji. Tam verniki bolj čutijo s Cerkvijo. Da naši ljudje tega čuta nimajo v zadovoljivi meri, je kriva preteklost: antiklerikalizem liberalcev in framasonov, zadnja desetletja pa marksizem s svojimi krivičnimi očitki glede vere in Cerkve. Potrebno je zato v prvi vrsti iskanje zgodovinske resnice, potem imeti večje zaupanje v laike, v naše verne laike. Mi duhovniki smo bili vajeni, da smo vse delali sami, sedaj pa tudi sveče pripravimo sami. Kaj šele, da bi se zavedali, kar uči apostol Pavel: »Mnogi so darovi, a isti je Duh.« Zaradi tega moramo posvetiti večjo skrb vzgoji laikov, iskati njihovo pomoč, gojiti v njih zavest, da so tudi oni »Cerkev«, da so tudi oni soodgovorni za cerkveno občestvo, za rast Kristusovega skrivnostnega telesa. Mladi so gotovo najboljši teren za takšno katehizacijo laikov.

Kateri so bili za vas najbolj veseli, kateri pa najtežji trenutki pri uredniškem delu?

Veselih ne manjka. Zlasti sem zadovoljen vsako sredo, ko odhajam iz tiskarne in vem, da se je rodila nova številka. Vsaka je zame kot nov otrok. Rad se v šali pohvalim, da se mi vsako leto porodi kar 50 otrok. Od leta 1964, ko sem se že v celoti vključil v delo, bi jih bilo že kakih 1.250. Za to pa se je že splašalo priti v Gorico! Kar se pa tiče žalostnih trenutkov, jih pa skoro ne bi vedel povedati. Morda me je najbolj prizadelo, ko bi moral (zaradi nesporednosti z msgr. Pangraziom, takratnim gorškim nadškofom) leta 1966 zapustiti škofijo, pa se je potem vse povoljno uredilo. Prizadelo me je tudi, če so prišli iz naših vrst napadi na smer našega lista ali pa če so se nam urednikom podtikale stvari, ki niso obstajale. Pa tega ni bilo veliko in vedno znova smo se spet zagrizli v naše lepo, a težko poslanstvo.

Precej let ste v svojem življenju posvetili tudi dušnopastirskemu delu med našimi izseljenci.

Kot sem že omenil, mi v Argentino ne bi bilo treba iti. Ostal bi lahko v Italiji na Južnem Tirolskem, a skoro gotovo bi v takem primeru ne prišel sem na Gorico. Ker pa božja pota niso naša pota — in prav je tako — me je Bog po ovinkih pripeljal semkaj. In ta ovinek je bil precej velik. Kar se tiče bivanja v Argentini mi ni žal tega izkustva. Spoznal sem Latinsko Ameriko, se naučil španskega jezika, ki mu tam pravijo kastiljski, se seznanil z ondoto miselnostjo, obogatil s špansko kulturno dediščino in obenem pomagal našim izseljencem, da so se brez večjih duhovnih pretresov vključili v novo, nam sprva tujo stvarnost. Brez kake samohvale si upam reči, da so naši duhovniki bistveno pripomogli, da je povojno slovensko občestvo v Argentini ostalo zvesto svojim verskim in narodnim izročilom. Najprej sem bil tri leta kaplan 160 km zahodno od argentinske zvezne prestolnice Buenos Airesa v mestu Chivilcoy, potem pa me je msgr. Anton Orehar, glavni dušni pastir za slovenske izseljence v Argentini, poklical k sebi za svojega namestnika in najožjega sodelavca. On je bil tudi tisti, ki me je nekako porinil, da sem prevzel uredništvo revije »Duhovno življenje« in skrbel za tedensko dušnopastirsko glasilo »Oznaniš«. To mi tudi ni bilo težko, saj sem že od dijaških let pridno sukal pero

Če gledam nazaj na prehojeno pot Slovenskega Primorca in Katoliškega glasa, se mi zdi, da smo pravilno ocenjevali dogodke pri nas na Slovenskem in v svetu ter zavzemali do njih pravilna stališča. Sedaj, ko je socialkomunizem kot teorija in praksa v življenjski krizi, bo treba pozitivno učiti resnico brez polemik, pospeševati dialog z vsemi ljudmi dobre volje, ostati odprti za Resnico, Pravico in Ljubzen.

**G. JOŽE JURAK:
OD RIO DE LA PLATA
DO REKE SOČE.**

Od kdaj sodelujete pri listu in kdaj ste postali član uredniškega odbora?

»Krivdo«, da sem postal sodelavec pri Katoliškem glasu in kasneje tudi njegov sourednik, nosi dr. Kazimir Humar. Poleti 1961 sem po 13 letih bivanja v Argentini, kamor sem šel skupaj z drugimi sloven-

skimi ideološkimi begunci iz leta 1945 (šel sem z njimi predvsem iz solidarnosti, čeprav sem že poldrugo leto deloval na nemško govoreči župniji na Južnem Tirolskem), prišel na obisk Evrope in se najprej ustavljal v Gorici, saj sem si že nekaj časa dopisoval s tedanjo upravnico našega lista Zoro Piščančevu. Dr. Humar je nam postal takoj pozoren in ker je vedel, da sem bil v Buenos Airesu sedem let urednik nabožne revije »Duhovno življenje«, me je povabil, naj se preselim v Gorico in začnem sodelovati pri listu. Vzel sem si nekaj časa v premislek, čez nekaj mesecev obiskal tudi mamo in brata v Novem mestu in ko me je mama prosila, naj pridem bliže našim krajem, je bil sklep storjen. Vrnil sem se za eno leto v Argentino, uredil vseče stvari in 19. januarja 1963 prišel v Gorico, da tu ostanem. Te dni je torej poteklo 26 let od moje vključitve v slovensko zamejsko stvarnost. Urednik sem postal, bi rekel, via facti, mimogrede. Najprej sem začel s pisanjem člankov (uvodnikov, političnih pregledov na prvi strani, dopisov), nato sem prevzel lektorstvo, kasneje še službo korektorja in tehničnega urednika. Vse to delam še danes, toda z veliko željo, da bi me kmalu nadomestile mlajše moči.

Kateri so bili za vas najbolj veseli, kateri pa najtežji trenutki pri uredniškem delu?

Veselih ne manjka. Zlasti sem zadovoljen vsako sredo, ko odhajam iz tiskarne in vem, da se je rodila nova številka. Vsaka je zame kot nov otrok. Rad se v šali pohvalim, da se mi vsako leto porodi kar 50 otrok. Od leta 1964, ko sem se že v celoti vključil v delo, bi jih bilo že kakih 1.250. Za to pa se je že splašalo priti v Gorico! Kar se pa tiče žalostnih trenutkov, jih pa skoro ne bi vedel povedati. Morda me je najbolj prizadelo, ko bi moral (zaradi nesporednosti z msgr. Pangraziom, takratnim gorškim nadškofom) leta 1966 zapustiti škofijo, pa se je potem vse povoljno uredilo. Prizadelo me je tudi, če so prišli iz naših vrst napadi na smer našega lista ali pa če so se nam urednikom podtikale stvari, ki niso obstajale. Pa tega ni bilo veliko in vedno znova smo se spet zagrizli v naše lepo, a težko poslanstvo.

Precej let ste v svojem življenju posvetili tudi dušnopastirskemu delu med našimi izseljenci.

Kot sem že omenil, mi v Argentino ne bi bilo treba iti. Ostal bi lahko v Italiji na Južnem Tirolskem, a skoro gotovo bi v takem primeru ne prišel sem na Gorico. Ker pa božja pota niso naša pota — in prav je tako — me je Bog po ovinkih pripeljal semkaj. In ta ovinek je bil precej velik. Kar se tiče bivanja v Argentini mi ni žal tega izkustva. Spoznal sem Latinsko Ameriko, se naučil španskega jezika, ki mu tam pravijo kastiljski, se seznanil z ondoto miselnostjo, obogatil s špansko kulturno dediščino in obenem pomagal našim izseljencem, da so se brez večjih duhovnih pretresov vključili v novo, nam sprva tujo stvarnost. Brez kake samohvale si upam reči, da so naši duhovniki bistveno pripomogli, da je povojno slovensko občestvo v Argentini ostalo zvesto svojim verskim in narodnim izročilom. Najprej sem bil tri leta kaplan 160 km zahodno od argentinske zvezne prestolnice Buenos Airesa v mestu Chivilcoy, potem pa me je msgr. Anton Orehar, glavni dušni pastir za slovenske izseljence v Argentini, poklical k sebi za svojega namestnika in najožjega sodelavca. On je bil tudi tisti, ki me je nekako porinil, da sem prevzel uredništvo revije »Duhovno življenje« in skrbel za tedensko dušnopastirsko glasilo »Oznaniš«. To mi tudi ni bilo težko, saj sem že od dijaških let pridno sukal pero

ter bil sodelavec lista »Mi mladi borci«, glasila slovenske dijaške Katoliške akcije.

Alli je Katoliški glas poznan tudi med našimi izseljenci? Kako o njem sodijo?

Katoliški glas smo v Argentini poznali in cenili zlasti duhovniki. Sam sem bil nanj naročen že od leta 1950, kakor sem prej prejel na Južno Tirolsko Slovenskega Primorca. Od laikov so nanj naročeni predvsem rojaki s Primorskega (seveda tisti, ki so odšli iz naših krajev po letu 1945) in pa laički krog okoli tednika »Svobodna Slovenija« ter člani Slovenske kulturne akcije. Pogosto »Svobodna Slovenija« ponatisne naše članke, saj njih ideološka usmerjenost sovпада z našo, čeprav gledamo seveda mi, ki smo tudi zemljepisno del slovenskega kulturnega prostora in v prenekateri stvari povezani z matično domovino bolj stvarno kot je to mogoče videti z onstran Atlantika.

Katero je po tolikih letih dela pri listu vaše največje zadoščenje? V čem mislite, da vam je dal razvoj dogodkov prav?

Ko prebiram pisanje listov in revij v Sloveniji danes, sem ponosen, da smo mi tako pisali že takrat, ko so nas označevali za protidržavne in protiljudske elemente. So pač enačili režim in oblast z državo in narodom. Danes sami govorijo o sestopu partije z oblasti in pišejo še veliko hujše stvari in izrekajo veliko ostrejših sodbe, kot so kdajkoli bile objavljene v našem listu. Res mi je v zadoščenje, da je list ostal zvest svoji liniji in načelom, ki jih je osvojil že s prvo številko. Če temu ne bi bilo tako, ki že zdavnaj odstopil od uredništva, tako pa z neprikritim veseljem gledam na prehojeno pot, v kateri ni bilo zasukov ne na desno ne na levo, ampak smo bili, vsaj upam, vedno v skladu z verskimi in moralnimi načeli Cerkve.

Ime Katoliški glas je zelo zahtevno in obvezujoče. Ali ime lista pomeni, da nudi o vsakem problemu nekakšno uradno »katoliško resnico«?

Strinjam se, da je ime lista »zelo zahtevno in obvezujoče«. Osebo bi raje videl, da bi se list imenoval drugače, saj prisvajanje pridevnika »katoliški« res lahko povzroči negotovanje med drugimi, ki so prav tako člani katoliškega občestva, pa gledajo konkretno na kake probleme tudi drugače kot mi. Toda danes je naslov lista že postal neke vrste simbol vernih in demokratičnih Slovincem v Italiji, tako da ga ne kaže spreminjati, kot ga npr. ne spreminja »Banca dello Spirito Santo« ali »Banca Cattolica« ali »Democrazia Cristiana« in podobno. Sem pa odločno za pluralizem mnenj in vrstah slovenskih katoličanov v Italiji. Če bi si naš list prisvajal v tem monopolu, potem bi bil enak vsem tistim ideologijam, ki ne prenesejo nobenega drugega stališča razen svojega. Jasno je, da Katoliški glas ne more nuditi o vsakem problemu edino veljavne »katoliške resnice«. Za to je postavljeno vrhovno cerkveno učiteljstvo, mi pa imamo pravico, kot kristjani pa tudi dolžnost, da iznesemo svoja stališča in svoje poglede, ne da bi zato prezirali ali izključevali druge, ki se morda od naših razlikujejo.

Kakšna naj bi bila torej po vašem mnenju vloga Katoliškega glasa med Slovenci v Italiji?

Dejal bi: vrši naj isto poslanstvo kot doslej, seveda upoštevajoč sedanji čas in pokonoiško obdobje: v načelih jasen, v stališčih obziren, v obrambi verskih in moralnih načel krščanstva in na braniku slovenskih pravic in ohranjanja slovenstva na tem občutljivem prostoru, vedno pa odprti za vse, ki jim je mar obstoj naše narodne skupnosti, k čemur pa ne spada samo jezik, ampak spadajo tudi naša verska izročila. Saj je znano, da narod, ki zavrže svojo vero, kaj hitro zavrže tudi druge vrednote.

Kaj pa lahko po vašem mnenju k temu doprinese novega mlajši rod?

Zelo veliko. Jemal naj bi iz preteklosti, se oplajal v sedanjosti in nas prepeljal v tretje tisočletje. Sam pripadam tistim, ki mladim absolutno zaupam, saj samo oni lahko nadaljujejo z našim delom. Zelimo samo, da bi bili v sodbi do nas starejših dobrohotni, da bi se potrudili razumeti naše ravnanje in da bi nikdar v svoji mladostni zagnanosti ne podlegli skušnjavi, da je treba rušiti in obsoditi vse, kar so starejši v trudu, nesebičnosti in idealizmu zgradili. Z eno besedo: ne revolucija, ampak evolucija.

Katere temeljne smernice naj bodo še naprej vodilo Katoliškega glasa?

Vse smernice bi povezal v besede velikega umetnika slovenske besede Ivana Cankarja: »Mati, domovina, Bog.«

Uredniki in prijatelji »Katoliškega glasa«, zbrani ob proslavi 80-letnice odgovornega urednika dr. Franca Močnika jeseni 1987 v Palace Hotelu v Gorici. Sedijo od leve na desno: dr. O. Simčič, dr. K. Humar, dr. F. Močnik in dr. L. Škerl. Stojijo: g. A. Lazar, g. J. Jurak, hotelir V. Levstik, prof. V. Belličič

Dr. Škerl in g. Zorko odgovarjata

DR. LOJZE SKERL:
KATOLIŠKI GLAS NAJ OSTANE RES
KATOLIŠKI, VIDNO IN OČITNO.

Msgr. Škerl, znano je, da ste vi od vsega začetka sodelovali pri našem listu. Kako je prišlo do odločitve, da so se tržaški katoličani povezali z goriškimi v skupen tednik? (To je bila že tretja taka »združitev«: leta 1894 se je Primorski list preselil v Gorico; leta 1910 pa se je Ukmarjeva Zarja zlija v goriški Novi čas.)

Ideja za ustanovitev lista, ki bi takoj po vojni ponesel med naše ljudi dobro in pogumno krščansko besedo, se je porodila v Gorici. To je zanimalo predvsem duhovnike. V Gorici je bila dana večja možnost za izhajanje lista, ki je v Trstu v tistih časih ni bilo. Tako je nastal Slovenski Primorec. Ko v Trstu ni mogel zaradi številnih težav izhajati Teden, smo v Gorici ustanovili Katoliški glas. Ostal je seveda v Gorici, ker so bili pogoji boljši in ker smo se v Trstu hoteli izogniti škofovi cenzuri. Pravzaprav nismo nikoli mislili, da bi mogel tak list izhajati v Trstu. Vsaj v tistih časih ne. Večkrat so pa nekateri hoteli v Glasu posebno tržaško stran, ki bi jo seveda urejali v Trstu. Izkazalo se je, da je to skoraj nemogoče, ker mora biti list v rokah enega odgovornega urednika.

Kako vi po 40 letih ocenjujete uspeh te povezave?

Uspeh je bil dober. V Gorici je več delavcev pri listu, v Trstu pa več bralcev. Skoraj nepremostljiva težava pri presojanju raznih dogodkov in potreb je v tem, da Gorica misli po svoje, Trst pa zopet po svoje. Ko se v Gorici dogovorijo, kako bomo kaj naredili, in se vrneš v Trst, v Trstu že zveš, da so v Gorici drugače naredili, kakor smo se dogovorili. To je pač usoda skupinskega dela na daleč! Ali pa: v Trstu pričakujejo, da bo Gorica poskrbela, v Gorici pa, da bo Trst. A kljub vsemu temu moramo vztrajati in delati skupno z vsemi močmi, ker drugače ne gre.

Od kdaj aktivno sodelujete v uredništvu Katoliškega glasa?

Jaz bi rekel pri Katoliškem glasu in ne pri uredništvu. Pa ne gre samo za sodelovanje. Štejem si v čast, da spadam med ustanovitelje lista. Ne bom se hvalil, a veliko sem zanj žrtvoval. Sodelujem seveda od začetka s kratkimi presledki. Parokrat sem pustil sodelovanje, ker so me v listu obtožili med drugim, da ne razumem znamenj časa. Pustiš, preboliš in greš naprej. Kam bi prišli, če ne bi bilo tako!

Ali lahko iz tega štiridesetletnega obdobja navedete še kakšnega tržaškega sodelavca ali sourednika, ki je bil za Katoliški glas še posebno zaslužen?

Jaz bi tukaj omenil pok. g. Franca Stuhca, ki je v list velično pisal, a marsikaj tudi »po svoje«.

Kako si v bodoče zamišljate vlogo Katoliškega glasa med nami? Katere smernice naj bodo še naprej njegovo vodilo? Kaj si moreš pričakovati od lista, ki izhaja na revnih štirih straneh? In ki naj bi vse zadovoljil! Smernice naj ostanejo iste, kakor do sedaj. Svojemu poslanstvu se list ne more odpovedati. Ostane naj res »katoliški«. Vidno in očitno.

G. STANKO ZORKO:
KATOLIŠKI GLAS JE VERNIM
LJUDEM ZELO PRI SRCU.

G. Zorko, ali lahko opišete, kdaj in kako ste se priključili delu pri uredništvu Katoliškega glasa in okoliščine, ki so spremljale vaše delo v prvih letih?

Predvsem nisem sourednik Katoliškega glasa, pač pa sodelavec. Čez nekaj mesecev bo minilo 40 let, ko sem začel pošiljati prve dopise v list. Prva leta sodelovanje ni bilo redno. Redno je postalo, ko sem bil prestavljen iz Bazovice v Rojan. Da bi prišla do izraza enakopravnost Trsta pri listu z Gorico, je bilo v Trstu ustanovljeno poduredništvo. Člani so bili

in so še: dr. Lojze Škerl, Dušan Jakomin in jaz. Zdelo se je, da je Rojan za tržaške dopisnike najlažje dosegljiv, zato smo se dogovorili, naj bo sedež poduredništva v Vicolo delle Rose 7, torej pri meni.

Kako je bil po vašem mnenju Katoliški glas sprejet med slovenskimi verniki na Tržaškem? Ali je pripomogel k tesnejšemu sodelovanju med Trstom in Gorico?

Ljudje, ki so pri nas vključeni v župnijske skupnosti, so list radi kupovali in ga brali. Število naročnikov je bilo visoko, v Rojanu 80. Katoliški glas je vernim ljudem zelo pri srcu, kar dokazujejo tudi stalni darovi za list. V preteklem letu je bilo teh darov objavljenih v listu skoraj 11 milijonov lir. Tudi to je lepo spričevalo za list. Skupni tednik je prav gotovo pospeševal boljše poznanje razmer v obeh mestih in v obeh škofijah.

Kako danes ocenjujete delo, ki ga je na Tržaškem opravil Katoliški glas v 40 letih izhajanja?

Tednik ima naslov Katoliški glas. Že naslov pove, da je list glasilo vernih lju-

di. Katoliški glas ni glasilo goriške ali tržaške škofije. List je opravljal veliko delo zlasti v prvih 20 letih svojega izhajanja, ker je moral stalno zagovarjati pravice vernih ljudi, pojasnjevati njihovo gledanje na dogajanja v svetu, zavračati neutemeljene napade. List je imel vedno jasno linijo in se mu danes ni treba sramovati preteklega pisanja.

Kako si v bodoče zamišljate vlogo, ki naj bi jo igral Katoliški glas med nami? Katere temeljne smernice naj bodo še naprej njegovo vodilo?

Mislím, da ima list tudi še danes iste naloge, kakršne je imel ob ustanovitvi pred 40 leti. List naj spremlja življenje naših slovenskih ljudi. Posreduje naj nam tudi važnejše dogodke iz življenja Cerkve po svetu in seveda novice iz naših župnij. Pojasnjuje in zagovarja naj evangeljsko gledanje na svetost zakonske zveze in trdne družine, na pravico do življenja od spočetja dalje. Pospešuje naj razumevanje in strpnost med nami. List naj skuša najti pot do mladine, ki ga premalo bere.

Tudi uprava je bila za Katoliški glas vedno velikega pomena

Z Zoro Piščančevno se je pogovarjal dr. K. Humar

Kako in kdaj ste postali upravnica Katoliškega glasa? Koliko časa ste zanj skrbeli?

Placuta, kakor jo mi Slovenci imenujemo, mi je bila znana, še preden sem prevzela službo upravnice pri listu. Že tri leta prej sem bila urednica pri Dobrodelnem društvu, ki so ga ustanovili naši duhovniki in laiki v pomoč najpotrebnejšim. Bila so to prva povojna leta in potrebe velike.

Zanimiva in pestra je zgodovina hiše št. 18 na Placuti. Kaj vse se je v njej nagnelo v povojnih letih! Med vojno je nudila zavetje premnogim našim fantom, ki so se v tej hiši skrivali pred Nemci in partizani. Po vojni so bile v tej hiši pevske vaje, ki jih je vodil sprva Maks Debenjak, kasneje po prof. Filej. Potem so bili tu tečajji za angleščino za ljudi, ki so se nameravali izseliti v ZDA. Bili so tečajji za krojenje in šivanje, uprava Katoliškega glasa, Pastirčka in Mohorjeve družbe, bogata knjižnica z nad tisoč knjigami, ki je redno delovala vsako nedeljo zjutraj po zaslugi Ljubke Bratužev, Mirjam Obljubkove in moje. Bila je tudi sedež Marijine družbe in v mali dvorani z odrom so bile po vojni stalno prireditve, pevski nastopi in kulturni večeri.

Po priključitvi cone B Jugoslaviji so množično pribežali v Gorico naši ljudje. Po zaslugi pok. duhovnika Marjana Komjanca se je na Placuti odprl begunski urad IRO, ki je vsem tem našim beguncem veliko pomagal. Preskrbel jim je vizume za prekomorske dežele in jim tudi gmotno veliko pomagal z denarjem. Živežem in obleko.

Na Božič 1951 je težko zbolela Marica Podgornik, prejšnja upravnica »Slovenskega Primorca«, pozneje »Katoliškega glasa«. V vsej naglici in čisto nepripravljena sem sprejela poleg Dobrodelnega pisarne še upravo Katoliškega glasa. V začetku je šlo težko, potem mi je prišel na pomoč g. Marjan Komjanc in delo je steklo. Ostala sem na upravi vse do upokojitve leta 1987.

Uprava je pri vsakem časopisu važna in delikatna zadeva. Kakšne izkušnje ste imeli z naročniki in drugimi, ki so zahajali na upravo? Mislím, da ste se tam srečali z ljudmi iz celega sveta.

Važnosti tega mesta sem se vedno dobro zavedala, a ker sem delala z veliko ljubeznijo, mi ni bila nobena žrtev pre-

težka. Ljudje so prihajali iz mesta in s podeželja. Raje kot da bi izpolnili položnico, so prišli na upravo in tam plačali naročnino. Tako sem spoznala skoro vse naše naročnike. Bila sem jih vesela, kajti radi so se razgovorili in mi veliko zaupali. Spoznala sem njihovo življenje, njihove skrbi, žalostne, a tudi vesele dogodke. Poroke, krsti, visoki življenjski jubileji, doseženi doktorati na univerzah so bili taki veseli dogodki. A razžalostila sem se, ko so prišli, da objavijo osmrtnico ali zahvalo za svoje drage umrle, zlasti še, če so umrli mladi ljudje na posledicah bolezní ali prometnih nesreč.

Prišla je žena iz podeželja. Dobro sem jo poznala.

»Mož mi je umrl,« je zajokala.
»Kaj jočete, saj vas je vedno tepel.«
Še huje je zajokala: »A sedaj me ne bo več.«

Prišlo je mlado dekle iz Argentine.
»Se še spominjate moje mame Jelke iz Kanala. Naročila mi je, naj vas pozdravim.« Govorila je lepo slovenščino.

»Seveda se spominjam brhke Jelke. Skupaj sva igrali pri neki verski igri v Marijini družbi. Saj si ji podobna. Kako ti ugaja domovina tvoje mame?«

»Njej še vedno pomeni vse. Jaz pa bi se tu ne mogla živati. Preveč je vse hribovito, v Argentini je pa sama ravnina. Tam je prevzela.«

Ali vam je pri upravljanju tudi kdo pomagal? Ste imeli kake sodelavce?

V začetku so mi pri razpošiljanju časopisa pomagali sedaj že pokojna Maks Debenjak in Fani Podgornik, potem Elvira Chibabi, ki je s svojim veselím značajem vedno popestrila našo vsakdanjost.

V teku trideset in več let mojega službovanja pa so se razvrstili še mnogi drugi pomagači. Pina Bone, ki je nad 25 let ostala ob četrtih moja zvesta pomočnica. Po končanem delu v pisarni je naložila časopise v avto in jih odpeljala na pošto, pa še mnogim drugim ga je nesla na dom. Bila je vedno pripravljena za vsako delo.

Nekaj let, dokler ni dobila stalne službe kot učiteljica, je bila pri nas v pisarni Mirjam Obljubek. Urejala je »Pastirčka« in dopoldne tudi meni pomagala. Ko smo dobili stroj za naslove, je prišel k nam v službo njen mož Viktor Prašnik, a žal ga je Bog vse prezgodaj poklical k sebi. Zadnja leta mi je pomagal pri odpravi tudi upravnik Mohorjeve družbe Ciril Koršič.

Tako smo rinili naprej vedno v največji slogi in vzajemnosti. Dnevi odpošiljanja časopisa (to so bili četrtkovi dopoldnevi), so bili vedno prijetni, polni lepih trenutkov.

Ali se spominjate na kak poseben obisk na upravi?

Mnogo je bilo takih obiskov. Isti dan, ko smo se iz manjše pisarne selili v večjo, je prišel na obisk iz Argentine glavni dušni pastir za tankajšnje slovenske izselence msgr. Anton Orehar. Kje naj ga sprejemem? Vse je bilo v neredu v mali pisarni. Prinesla sem dva stola v večjo in še čisto prazno pisarno in začel se je pogovor. Spričo prijaznosti uglednega gosta me je trema kmalu minila in pogovor je

Katoliškemu glasu bi — skupaj s čestitkami za visoki jubilej in za opravljeno delo v korist naše skupnosti — voščil, da bi se znal prenoviti v duhu, v katerem je nastal pred štiridesetimi leti, ko so razmere bile slabše in je naš položaj bil še manj perspektiven od tistega, ki ga obeta negotova prihodnost.

Pred 40 leti so ljudje okoli tega lista pravilno razumeli znamenja časov in krepko prijeli za delo. Tako so ustvarili nekaj, kar bo naša skupnost znala pravilno oceniti šele v prihodnosti.

V teh letih pa so se razmere v marsičem spremenile in Katoliški glas bo moral spet razumeti duh časa in prilagoditi svoje prijeme, da bodo bralci dobivali prek našega tednika informacije in vodila za pravilno razumevanje sveta, ki se spreminja, novim generacijam bralcev, katerim je ta tednik

v tej skoro častiljivi preteklosti ostal nekoliko odmaknjen, pa naj bi posredoval vrednote, zaradi katerih je še danes vredno delati, predvsem pa vedrosti, sproščeno-sti, smisla za skupno delo in poguma.

SERGIJ PAHOR

Mnenje naše zveste dopisnice

Če naj odgovorim, kako gledam na Katoliški glas, bi se v prvi vrsti naslonila na mnenje zunanjih prič iz tujine. Tu pa tam list objavlja taka mnenja, ki so vedno pozitivno-pohvalna. Rada verjamem, da je tako, domača beseda v tujini vse drugače odmeva...

Na tej podlagi bi ocenjevala vsa ostala mnenja. Ker ima vsaka glava svojo pamet, presoja stvar pač vsak po svoje. Vendar kot informativni list za preproste bralce, mislim, da ni kaj oporekati. Razgibano cerkveno-kulturno dogajanje od Trsta do Gorice nas o vsem obvešča, da ne zaspimo, ter nas opogumlja za naprej.

Ker vemo, da so pri uredništvu lista strokovno razgledani, kompetentni ljudje, se zanesemo tudi, kar zadeva politična opazovanja v svetu. Saj je to področje zelo važno in ni vseeno, kdo in s kakšnim namenom pošilja v svet vesti o dogodkih, za katerih verodostojnost po vesti odgovarjajo. Da se pa človek pri vsej dobri volji lahko zmoti, je pač človeško.

Všeč mi je ženska nota R. B., živahna je, nič stereotipna, suhoparna. Se bi si želeli takih člankov. Gospod Rudí B. tudi zanimivo obnavlja svoja potovanja po svetu, so nekako nadomestilo za večkrat zaželeni podlistek. Seveda, če malce poškilim k študentskemu »Tretjemu dnevu«, bi me kaka skromna noviteta v našem listu gotovo navdušila.

Morda bi si SSG želelo od Katoliškega glasa tu pa tam oceno o svojih gledaliških predstavah. Pri mojih letih so take večerne prireditve res prenaporne. Zelo poredko zahajam tja. Sicer pa še tako dovršena igra izvenzakonskih spodrsiljev, ali vse do viška prefinjena erotika sploh ne vem, kako bi me mogla zabavati. Izjemno posrečena je bila »Važno je imenovati se Ernest«, a ni veliko takih predstav. Veliko bližje so našim simpatijam ljudski odri kot so Standrežci. Človeške strasti so že same po sebi dovolj izživljive, da ne potrebujejo umetno izzvanj odrskih modelov. Skoda odličnih igralcev, ki se tako trudijo (včasih mlajšo prazno slamo), pa naj bodo še tako priznana dela iz svetovne literature.

Nekje piše, da redkokdo ste dovolj spoštuje. Veličina in bednost sta pri človeku neločljivi skodelici iste tehtnice: ko se ena dvigne, se druga zniža.

Kot pri vsakem delu, tudi pri branju Katoliškega glasa ne smemo biti preveč površni, če hočemo imeti kaj koristi od njega: »...vse je mračno, Duh nam seva, k Bogu pota razodeva...«

Ne vem, če vam bo ta plaz besed kaj koristil, a želela sem kaj pametnega poslati.

F. V.

Novoletna zdravica

(Katoliškemu glasu za njegovo čudovito učinkovito 40-letnico)

Kako tiskarski stroji peti znajo: Adventu v čast, Božiču, dnem pokore, Trpečemu, ki gre odpirat raj, Osvooboditelju za naše zore!

Lepo še zmeraj ropotajo stroji In dobre misli v znak spreminjajo, Šentjanžev znak, besedice v povojjih, Ki naj jih nosimo z ljubeznijo.

Ekran dogodkov, ki jih važne hraniš. Morda jih šele jutri prav dojameš, Uravnovešeno, na tehtni dlani — Gorje človeku, ki ne ve več, kam!

Lepo slovensko še naprej pozvanjaj! Apokaliptično zvenijo časi Strahu brezvernega in norm in sanj. Urbano pričajo naj tvoji glasi!

Vladimir Kos SJ

Glasov najbolj oddaljeni in zmeraj zvesti bralec

Kakšna bo naša prihodnost? Umrl je dr. Tine Debeljak

Ob začetku novega leta se to vprašanje skoraj spontano pojavi. Je vprašanje, ki tudi sicer neprestano lebdi v naši zavesti, še bolj pa v podzavesti. Tega vprašanja in teh misli se nikdar ne bomo otresli. Navsezadnje, tako smo ustvarjeni, tako naravnani, da vedno upamo na boljšo prihodnost, da bi hoteli biti srečni za vedno, da bi sreča bila naša prihodnost.

Toda, je to hrepenenje in pričakovanje le prazno upanje? Bo naša, moja prihodnost res srečna, večno srečna?

O tem ni dvoma! Za srečo smo ustvarjeni, zato živimo, da bi bili nekoč večno, božansko srečni.

PRAVA SREČA

Seveda pa sreča ne pride sama od sebe, to ve že ljudska modrost. Prave sreče brez našega iskanja in truda ni. Sreča, o kateri govorimo, je sad tudi našega prizadevanja in sodelovanja.

Sodelovanja s kom ali s čim? Sodelovanja z življenjem, z življenjskimi nalogami in zapovedmi, ki so nam bile dane od Boga, ko nas je postavil na ta svet.

Vsak človek je od Boga prejel osnovno zapoved ljubezni do bližnjega. Edino po tej zapovedi, ki povzema vse druge, homo nekoč vprašani. Takrat se bo izkazalo, če smo bili — nam od vekov namenjene sreče — vredni, ali pa smo jo s svojim neodgovornim življenjem, to se pravi, z brezbriznostjo do soljudi, s sovraštvom do bližnjega in do Boga, zapravili.

S to mislijo pa smo že pri katekizemskem nauku, ki govori o »štirih poslednjih rečeh«, tj. o smrti, sodbi, peku in nebesih, čeprav se mi oznaka »poslednje reči« ne zdi točna. Saj ne gre za nekaj poslednjega, zadnjega, temveč prav nasprotno, za začetek, in to nečesa povsem novega: za večno življenje. Zato bi bilo govorjenje o lepših in boljših časih bolj pravilno.

VRATA V LEPŠE IN BOLJŠE

Vrata v te boljše, lepše, neskončno srečne čase — če smemo večnost paradokso tako imenovati — je smrt. Naša prihodnost je torej najprej smrt. To je prvi odgovor na vprašanje, ki smo si ga postavili na začetku našega razmišljanja.

Smrt čaka nas vse, pa naj si pred tem dejstvom še tako zapiramo ušesa in oči. Vendar, da ponovim: smrt so že vrata, torej prehod v dokončno večnost.

KAJ PA SODBA?

Božje sodbe pravzaprav ne bo, saj Jezus, naš zagovornik pri Očetu, ni prišel, da bi svet sodil, temveč da bi se svet po njem zveličal. Sodbo smo si že sami zapisovali s svojim prejšnjim življenjem:

če smo izpolnjevali temeljno zapoved, novo zapoved, ki jo je Jezus prinesel na ta svet, tj. ljubezen, spravo, odpuščanje in medsebojno pomoč, potem nas čaka neskončna, božanska sreča, ki ji pravimo nebesa;

če smo bili malomarni, potem bomo samo prek očiščenja — temu pravimo tudi vice — prišli v nebeško kraljestvo;

če pa je bila osnovna lastnost našega preteklega življenja brezbriznost, celo sovraštvo do ljudi in Boga, potem pa moramo vzeti na znanje grozljivo Jezusovo besedo o možnosti popolne zavrženosti in zavoženosti vsega našega življenja, kar je isto kot pekel.

Druge dokončne možnosti ni. To je drugi in zadnji odgovor na zastavljeno vprašanje o naši prihodnosti.

BISTVO NEBES

O nebesih imamo pogosto zelo nepopolne, da ne rečem, nedorasle predstave. Kako naj si torej pravilno predstavljamo nebesa?

Najprej moramo vedeti, da so nebesa večnost in tam, kjer je Bog. To pomeni, da moramo odvreči vse predstave, ki so v zvezi s prostorom in časom. Nebesa so stanje, nov, večni način srečnega bivanja, ki ni več podvrženo fizikalnim zakonom materialnega sveta. Naše življenje se bo izčrpavalo v ljubezni do sobivalcev nebesčanov, v tisti ljubezni, postoterenji, ki je bila naša temeljna usmeritev v umrljivem telesu.

Kaj več bistvenega pa o nebesih ni mogoče reči. Jezus sam ni povedal kaj več in ni nikoli razlagal te blažene skrivnosti, rajši se je poslužil prispevob. Zelo rad je primerjal nebesa z gostijo, ženitnino.

Se lepša pa je prispodoba o ženinu in nevesti, o ljubezni, ki povezuje moža in ženo in je slika naše sreče v nebesih. Kakor se imata rada mož in žena, ko se ljubita z vsem svojim bitjem, tako se homo radi imeli tudi mi, v ekstazi božanske ljubezni, ki ne pozna ne konca ne kraja. Vse zemeljske razsežnosti bodo prešle, začelo se bo nekaj novega in dokončnega, za vso večnost.

Ljubezen, gibalno in počelo vsega, bo dokončno zmaga. Bog nas bo napolnil in izpolnil s svojo ljubeznijo, s katero nas je vzljubil, ko smo bili spočeti. Našli bomo dokončni smisel in cilj svojega življenja.

Se vam ne zdi, da se spleča biti sedaj, na tej zemlji, nekoliko bolj potrpežljiv, bolj usmiljen, bolj uslužen in potrpljiv, bolj zavzet za sočloveka in Boga? Saj to je pogoj in poročilo naše svetle prihodnosti, naših nebes!

Čudno nadomestilo za krst

Evangelizacijski cerkveni svet iz Zürich je odklonil prakso, ki se je začela pojavljati v nekaterih luteranskih kantonalnih Cerkvah v Švici. Ponekod so namreč namesto prejema krsta uvedli običaj, da novorojenčka pokažejo cerkveni skupnosti, otrok pa se bo, ko bo odrasel, sam odločil za krst ali pa ne. Tako želijo nekateri starši, ki otroku nočejo odvzeti osebne odločitve za krst. Žiriški cerkveni svet pa noče nič slišati o tem novem cerkvenem običaju in poudarja, da krst nima nadomestka.

SVEČNICA

*Kaj tempelj ves žariš?
Kot v hlevček o polnoči,
Marija je prišla,
prinesla v svetišče Jezusa.*

*Ubogih nosi dar,
golobčkov mladih par.
Glej, starček ves vesel
v naročje Dete vzvel,
in vzklika mu srce:
Izpolnil si želje!*

*Odpusti hlapca zdaj,
Gospod, v pokoj ga daj,
saj videl sem Boga,
ki vsem je Luč sveta.*

*Vseh trpinov kliče rod
in prosi te, Gospod:
Se nam na zadnji dan
naj svit bo tvoj prižgan,
in naj popelje nas
pred sveti tvoj obraz!*

Danes škof, nekoč v zaporu

(Razgovor s škofom dr. St. Leničem)

Kako je zaslišanje potekalo?

Zaslišanje je potekalo takole: dali so me v bunker, to je podzemeljska celica brez svetlobe, kjer sem bil dobra dva meseca. Tam je bila samo ena deska, na katero sem se zvečer lahko ulegel. Nasproti vrat je gorela zelo močna žarnica, ki je svetila vso noč naravnost v obraz. Ob devetih je bilo obvezno spanje. Počakali so, da sem zaspal, nato pa so nenadoma odprli vrata in vpili: Kdo ste vi? Hitro na zaslišanje! In tako vso noč, noč za nočjo... Po dveh mesecih bunkerja so me dali v samico, v kateri sem preživel dve leti in dva meseca — vseskozi popolnoma sam. Nazadnje je bilo lažje, ker sem bil v skupni sobi in sem delal tudi v pisarni.

All ste bili duhovniki v skupnih sobah?

Jaz sem bil veliko časa popolnoma sam, potem pa smo bili skupaj. Kasneje so me zopet ločili od ostalih duhovnikov, ker so

rekli, da nanje slabo vplivam. Večinoma sem bil med laiki. To so bili sami izobraženi ljudje, bili smo vseh prepričan in zmeraj je bil med nami tudi kakšen član partije, ki so ga imeli za obveščevalca. To je bila posebna metoda. V vsako sobo so dali nekoga, ki je moral potem poročati, kaj govorijo duhovniki med seboj. Tako so si v ta namen izbrali nekega duhovnika, ki so ga poprej izstradali in popolnoma živčno uničili. Potem pa so ga dali v udobno celico, mu dali liter vina, salama in kruh ter mu naročili, naj zapiše, kaj so se duhovniki med seboj menili. Ta človek je bil tako pošten, da mi je to povedal in je zmeraj pisal tako, da nam ni škodil. Vidite, to so bile čisto staliniščne metode.

All ste imeli po vrnitvi iz zapore še kakšne nevednosti z UDBO?

Prva nevednost je bila ta, da je minister Kraigher poklical škofa Vovka ter mu naročil, da ne smem nikdar več priti v škofijo v službo. Zato me je škof po-

v Buenos Airesu je v petek 20. januarja umrl v 86. letu starosti eden najbolj pomembnih in zaslužnih slovenskih kulturnih delavcev v času od prve svetovne vojne do zadnjih let dr. Tine Debeljak, leposlovni zgodovinar, pesnik, kritik in urednik.

Rodil se je leta 1903 v Škofji Loki, končal klasično gimnazijo leta 1922 v Skofjih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano, študiral slavistiko v Ljubljani in na Poljskem, kjer je bil tudi lektor slovenskega jezika in književnosti na univerzi v Krakovu.

Leta 1934 je v Ljubljani položil profesorski izpit, a profesorske službe ni nikdar vršil, kajti hitro se je zaposlil kot urednik kulturne rubrike pri dnevniku »Slovenec« (komunistični režim je ta list ukinil po več kot 70-letnem izhajanju leta 1945) in leta 1936 doktoriral iz leposlovja z razpravo »Reymondovi "Kmetje" v luči

književne kritike».

Vsestransko razgledan in velik poznavalec slovanskih jezikov je bil član Društva prijateljev poljskega naroda, odbornik Jugoslovansko-češke lige in član mednarodnega pisateljskega PEN kluba. Bil je tudi med ustanovitelji muzeja v Škofji Loki.

Ko je prišlo leta 1938 pri krščansko usmerjeni kulturni reviji »Dom in svet«, ki je izhajala v Ljubljani, zaradi Kočkovskega članka »Premišljevanje o Spaniji«, v kateri je skušal opravičiti špansko revolucijo in obožjal predvsem Cerkev za nastali položaj, do razhajanja in do odstopa tedanjih urednikov, je on prevzel uredništvo te revije in jo vodil do odhoda v tujino.

Leta 1941 je v začetku aprila s tedanjo jugoslovansko vlado nameraval oditi v Anglijo, a je bil primoran ostati v Nikšiću v Črni gori, od koder se je vrnil v

Ljubljano in tam doživljal nemirne čase najprej italijanske in nato nemške zasedbe ter razmaha komunistične revolucije na slovenskih tleh. Načelno jasen se je takoj opredelil zoper Osvobodilno fronto, orodje komunistične revolucije, in zato leta 1945 tudi zapustil Slovenijo. Po nekajletnem postanku v Rimu je leta 1948 prisel s 7.000 drugimi ideološkimi slovenskimi begunci v Buenos Aires in tam našel novo zaposlitev. Čez nekaj let so za njim prišli tudi žena Vera in otroci.

V Argentini je bil celo desetletje predsednik Slovenske kulturne akcije, sourednik revije »Meddobje« in tednika »Svobodna Slovenija«, pisec številnih člankov (samo po letu 1945 jih je v emigraciji napisal nad tisoč), pa tudi vedno dejaven v vrstah Slovenske ljudske stranke. Imel je izredno dober spomin, da ga je bilo zelo prijetno poslušati in bil iskan kot govornik ob raznih zborovanjih in prireditvah.

V leposlovno zgodovino bo prešel tudi kot plodovit prevajalec. Prevajal je iz poljščine (Mickiewicz), ruščine (Puškin), češčine, slovaščine, ukrajinščine, lužiške srbsčine, nemščine in italijanščine (Dante). Eden njegovih najpomembnejših prevodov iz španščine pa je argentinski nacionalni ep »Martín Fierro«, ki je izšel v bogato opremljeni knjigi. V spremni besedi je napisal tudi zgodovino naseljevanja Slovencev v Argentini. Spominu pobitih protikomunističnih borcev v Kočevskem Rogu in drugod po Sloveniji pa se je oddolžil z žalno pesnitvijo »Črna maša«.

Prav je, da ob njegovi smrti zabeležimo še eno razveseljivo dejstvo: ljubljansko »Delo« je 23. januarja objavilo zelo objektivno napisan članek ob njegovi smrti, ki ga je poslal njegov dopisnik Marko Jensterle. Brez dvoma kulturno in zaslužno priznanje temu velikemu Slovincu in doslednemu borcu za demokracijo in krščanstvo.

J. Jk.

***

Smrt dr. Tineta Debeljaka je globoko odjeknila po vsem svetu. V Trstu je po radiu Trst A govoril o dr. Debeljaku v četrtini oddaji prof. Martin Jevnikar v petek 27. januarja. Ljubljansko »Delo« pa je poleg nekrologa 26. januarja objavilo še osmrtnico Društva slovenskih pisateljev.

Sožalje

S smrtno dr. Tineta Debeljaka, ki je bil pojem slovenske kulture, smo res veliko izgubili, a njegova kulturna dediščina bo ostala. Njegov duh ni umrl, živel bo dalje med nami. Zeni ge. Veri, sinu Tinetu in hčerkama, pa tudi vsemu sorodstvu in rojakom v Argentini izrekam iskreno sožalje.

Vinko Levstik, Gorica

Izrazom sočutja se pridružuje tudi naš list.

Sv. Janez Bosko - oče in učitelj mladine

V pismu, ki ga je papež Janez Pavel II. naslovil na vrhovnega predstojnika salezijanske družbe, razglša ustanovitelja te družbe sv. Janeza Boska za »očeta in učitelja mladine«.

V utemeljitvi tega naslova pravi sv. oče, da problemi današnje mladine potrjujejo nenčno sodobnost načel in vzgojne metode tega svetnika, ki sloni na preprečevanju negativnih skušenj za mlade ljudi in jim nudi uspešne napotke in vzglede za razvoj notranje svobode in usposobljenosti v veri, razumu in prijateljstvu.

jel njihove prošnje in jim obljubil pomoč. In ko zdaj nadškof ponovno apelira na najvišje institucije, naj vendar odstranijo ta krivični napis, smo dobili odgovor, da so po italijanskih virih ugotovili, da škof res ni dal s silo razgnati žensk, ampak da so to storili Italijani, in da bodo ta napis spremenili, vendar pa ga do zdaj še niso. Ljudje pa se ustavljajo in to berejo, kažejo v škofijo: »Na škofovo pobudo so bile ženske nasilno razgane...«

Vidite, to je popolna laž. Jaz sam pa se ne bom nikoli potegoval za rehabilitacijo, zame ni več pomembna. Pomembno je, da sem to srečno prešal, da sem do dna spoznal staliniščne metode, ki so jih imeli v zaporih, da sem v zaporu doživel tudi veliko lepega, da smo se duhovniki, ki smo bili skupaj zaprti, med seboj spoznali, se drug drugega bogatili in tako je med nami nastalo lepo sožitje in bratstvo. Od nikogar pa ne bom zahteval rehabilitacije.

Alenka Cotič

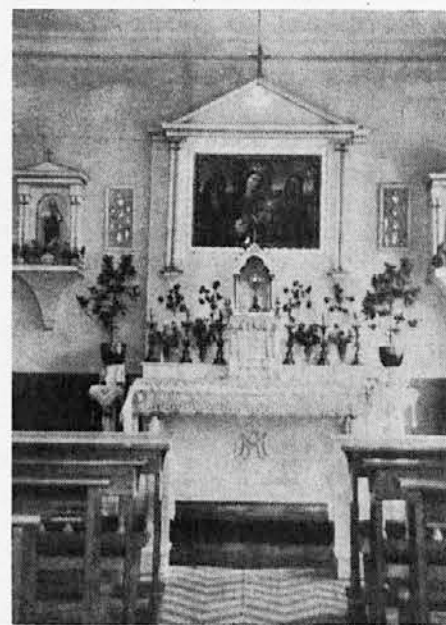
Proslava Svetogorske Kraljice pred 50 leti v Egiptu

Ko smo Šolske sestre, ki delujemo v Aleksandriji v Egiptu zvedele, da obhaja letos koprski škofija Svetogorsko Marijino leto ob 450-letnici prikazovanj božje Matere na tem milostnem kraju, smo se odločile, da se tudi me oglasimo v Katoliškem glasu, saj je tudi naša kapela posvečena Svetogorski Kraljici. Je to edinstven primer.

Leta 1932 je tedanja predstojnica postojanke, s. M. Beata Gomišček, doma iz Solkana, naročila pri goriškem slikarju Del Neriju točen posnetek svetogorske milostne podobe v isti velikosti. Leta 1933 je slika prispela v Aleksandrijo. Skupina primorskih Slovencev jo je šla sprejeti na parnik in jo s svetlim navdušenjem spremljala do Zavetišča sv. Frančiška, kot se postojanka imenuje.

Ko je Sv. gora leta 1939 slavila 400-letnico prikazovanj, je danes že pokojni frančiškanski pater Jozafat Ambrožič, dušni pastir izseljencev v Aleksandriji, organiziral slovesno procesijo s sliko Svetogorske Kraljice od sestrinskega doma, ki je bil središče slovenskega življa, do župnijske cerkve sv. Antona in nazaj. Tako so sredi muslimanskega sveta primorski Slovenci proslavili svojo Kraljico in kot spomin na dogodek napravili skupinsko sliko, ki vam jo pošiljamo. Zelo bi želele, da jo v listu objavite. Marsikateri še živeti se bo na njej prepoznal.

Šolska sestra

Milostna podoba Svetogorske Matere božje v kapeli Šolskih sester v Aleksandriji (Egipt)

Tudi letos smo sestre sklenile, da se pridružimo koprski škofiji in praznujemo v tej naši prisrčni kapelici Svetogorsko Marijino leto ob 450-letnici prikazovanj. Svetogorska Kraljica naj nam pomaga k duhovni poglobitvi, naj blagoslovlja naš delokrog in zbuja nove poklice.

Skupna slika primorskih Slovencev, posneta leta 1937 v Aleksandriji (Egipt) ob slovesni procesiji s sliko Svetogorske Kraljice

ja, to so bili časi nujnih administrativnih ukrepov!»

Alli je Cerkev že kaj storila za rehabilitacijo po nedolžnem obsojenih duhovnikov ter za razveljavitev krivičnih obsodb?

Kolikor mi je znano, še nisimo zahtevali obnovitve teh procesov. Veste, če moramo trpeti in biti zaprti, mi duhovniki to že nekako vstajemo v svoje duhovniško poslanstvo, ker moramo biti vedno pripravljene tudi na to. Bilo pa bi zelo prav, da se obnovijo taki procesi, kot so bili jezuitski in lazaristovski, ker so bili konstruirani samo zato, da so lahko zaplenili njihovo premoženje in cerkev sv. Jožefa. Za nas pa je velika krivica spomenik ob stolnici. Sem edina priča, da škof Rožman ni vedel za demonstracije žensk pred stolnico, ker je imel sobo na posvem drugem koncu. Ko je bila druga demonstracija, so štiri ženske prišle v škofijo in jaz sam sem jih odpeljal k škofu. Ta jih je lepo sprejel, se z njimi pogovoril, spre-

Ob nekem članku

Hudo je Planetu, ki mu vlada Neumnost. Pridelovalci zlaganega javnega mnenja, ki imajo v lasti sredstva javnega obveščanja, so zagnali vik in krik ob pismu italijanskega ministra za zdravstvo. Minister svetuje v pismu, kako naj se ljudje zavarujejo pred Aidsom. Hvala Bogu, treznost je še doma po naših družinah. Po neki anketi se je 93 odstotkov vprašanih strinjalo z ministrovimi nasveti.

Laicistični, razvajeni, sebični, vase zagledani in skrajno individualistični družbi pomaga tržaški slovenski dnevnik s člankom »Ali Formigoni lahko odloča, kdaj so splavi terapevtski?« Članek je bil objavljen na prvi strani v izdaji 22. januarja. Glede tega članka tole: Formigoni ne samo, da ima pravico misliti, kar hoče, ker živimo v demokraciji, ampak ima kot vernik celo moralno dolžnost, da se ne strinja z zakonom 194, ki dovoljuje splav (abortus) pod nekaterimi pogoji. Toliko bolj ima pravico, da kot javni in politični delavec opozarja na zlorabo tega zakona, ki ga italijanski parlament ni sprejel kot sredstvo za preprečevanje rojstev (kot vemo, imamo na voljo razna druga sredstva, naravna in umetna).

Oboževalcem Materije in Spolnosti je tuja vsaka svetost, tudi svetost življenja. Zato naj raje odkrito in pošteno povedo, da jim ne gre toliko za obrambo zakona 194, ampak za popolnoma svoboden splav, brez vsake omejitve in v vsem odvisen od osebne odločitve posameznika.

Nesramna, žaljiva, neokusna in neprijetna je časnikarjeva trditve, da živi Formigoni iz »dokaj izkrivljenega zornega kota«, ker se je odločil za zdržno in samsko življenje. Kolikor mi je znano, se je Formigoni odločil za ta način življenja iz

verskih in ne iz političnih razlogov. Končno pa je to njegova osebna stvar.

Res je, da spolnost najde v ljubezni svoj smisel in potrditev. Vendar pa sem prepričan, da ljubezen ni vsa ujeta v telesno spolnost. Resnična ljubezen, ki je ne ponižamo v goli spolni akt, je nekaj veličastnega, saj zajema vse človekove odnose do Boga (če je veren), do stvarstva, do samega sebe in do bližnjega. Ko nekdo svobodno in zavestno izbere, da bo svoje življenje posvetil drugemu (Bogu, Cerкви, bližnjemu, recimo tudi Ideji ali Znanosti), je to višja oblika ljubezni (Caritas).

Članek »Primorskega dnevnika« razglasi za »dokaj izkrivljeno« na stotisoče duhovnikov, redovnikov, redovnic raznih ver in drugih človekoljubov, ki so se zaradi višjih vrednot, kot je telesna spolnost, posvetili zdržnosti in samskemu življenju. Vsekakor velika prevzetnost.

Naj bo tako ali drugače, jaz imam raje »dokaj izkrivljeno« življenje Nobelove nagrade m. Tezije iz Kalkute, kakor pa časnikarjev »dokaj neizkrivljeno« način življenja...

In še to! Nad člankom je uvodnik glavne urednice »Slovenske otroke v slovenske šole«. Ubogi slovenski otroci, ki jih skoraj ni. Vsako leto jih kot žoge pošiljamo iz enega mestnega predela v drugi, da bi ohranili razrede na naših šolah (in s tem seveda delovna mesta učiteljev in profesorjev). List bi naredil veliko boljše, če bi začel vzgajati naše starše k večji odgovornosti do naše narodnostne skupnosti, ki izgublja na življenjski moči zaradi premajhnega števila otrok. Katere otroke bomo sicer vpisovali na naše šole? Morda tiste, ki smo jih »terapevtsko« vrgli v smeti? Milan Nemač

Nabrežina

Nedelja katoliškega tiska je tudi letos lepo potekla. V cerkvi sta bila govor in nabirka, v župnijski dvorani pa veselo razpoloženje ob zvokih mladega »kraškega kvarteta«. Sardoč je zavrtel zvočni in barvan film, ki ga je posnel ob blagoslovu novega leta 1986. Na koncu pa je bil še tradicionalni srečolov v korist našega tiska. Vsem hvala in navsindjenje!

Edinstvena stavba za 12 družin s popolnim ogrevanjem na sončno energijo je bila izročena v soboto 28. januarja srečnim stanovanjem v Kamnolomih. Naše čestitke pristojnim strokovnjakom, oblastem, zlasti predsedniku ustanove »Case popolari« dr. Ugu Verza.

Trije pogrebi v mesecu januarju. Po dolgi bolezni je umrla 6. januarja dobra in prijazna Pierina Rojc. V visoki starosti 87 let nas je zapustil Marko Stanizza, oče številne družine. V torek 31. januarja smo pokopali mladega Brunota Morgera v 47. letu starosti, žrtev neozdravljive bolezni. Zgledna je bila bolniška postrežba pri vseh treh; zato svojcem naše iskreno sožalje, pokojnim pa večni mir in pokoj.

Občni zbor Dekliškega zbora »Devin«

V petek 20. januarja je imel Dekliški zbor »Devin« svoj redni občni zbor, ki je bil na novem sedežu, katerega je zbor uredil skupno z moškimi zborem »Fantje iz pod Grmade«.

Pozdravu in uvodnemu poročilu predsednice zbora dr. Alenke Legiša je sledilo poročilo tajnice Brede Klanjšček in blagajnika Hermana Antoniča. Med razpravo so se udeleženci dotaknili raznih problemov in okvirno zadržali nadaljnje delovanje. Govorniki so zlasti poudarili veliki pomen, ki ga ima novi sedež za delovanje obeh zbora.

Sledile so volitve novega odbora, ki je tako sestavljen: Katja Terčon - predsednica, Nadja Zoli - podpredsednica, Katarina Legiša - tajnica, Herman Antonič - blagajnik. Svetovalke so Ingrid Stanič, Alenka Legiša in Mirella Radetič, nadzorni odbor pa sestavljajo Roberto Vidoni, Marija Breclj in Nerina Lovriha.

Občni zbor Slovenske prosvete

Pred kratkim je bil v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti redni letni občni zbor Slovenske prosvete. Na dnevnem redu so bila poročila odbora in včlanjenih društev. Poročali so predsednik Marij Maver, Sergij Pahor in Danilo Pertot.

Najbolj redno in najbolj zahtevno potekajo v okviru delovanja te katoliško usmerjene krovne organizacije zelo kvalitetni ponedeljkovi večeri Društva slovenskih izobražencev ter vsakoletni študijski dnevi »Draga« v organizaciji omenjenega društva.

Finančno pa najbolj bremeni celotno delovanje Slovenske prosvete izdajanje

Goriški upepeljevalnik spet buri duhove

Upepeljevalnik ob robu sovodenjske občine povzroča te dni spet obilo posvetov, izjav, predlogov in obtožb. To sicer ni nič novega, saj že vrsto let povzroča zaskrbljujoče osnaževanje zraku in zemlje. O tem se je, sicer bolj obrobno, govorilo v sovodenjskem občinskem svetu že leta 1983, ko je dimnik prekomerno izločeval dim in saje. Ze tedaj je svetovalec SSK Oskar Pavletič postavil zahtevo po bolj temeljitih raziskavi osnaževanja okolja.

Preteči je moralo skoro pet let, da je sedanji občinski odbor v novembru leta 1987 namenil 10 milijonov lir za kritje stroškov pri ugotavljanju okuženosti okolja na območju Sovodenj s strani upepeljevalnika in drugih objektov. V juniju 1988 je bila nato sklenjena pogodba z raziskovalnim inštitutom Evropske gospodarske skupnosti v Ispri pri Vareseju (Milano), ki je napravil ustrezne analize. Občinski svet je v zvezi s tem odobril zadevni strošek 17 milijonov lir.

Rezultati analiz so preseglji glede okuženosti vsa predvidevanja. Predstavili so jih 7. januarja letos na tiskovni konferenci na sedežu občine v Sovodnjah. Poleg občinskih svetovalcev so bili prisotni številni predstavniki ekoloških združenj in gibanj iz Gorice, Trsta in Vidma ter sovodenjskega Odbora za varstvo okolja.

Na vzorcih zemlje, pepela, prahu in vode deževnice, ki so jih zbrali na raznih krajih sovodenjske občine in v bližini upepeljevalnika v raznih globinah, so bile odkrite nevarne spojine, med drugimi diocisin, katerih naj bi bilo toliko kot na pretežnem delu področja B pri Sevesu. Analize so tudi pokazale, da polje blizu upepeljevalnika ni dobro za obdelavo.

Kakor je bilo pričakovati, so vse te ugotovitve povzročile vznemirjenje pri predstavnikih raznih strank ter ekoloških združenj in gibanj, še posebno pa prebivalcev sovodenjskega in štandreškega območja. Na goriški pokrajini je med drugimi sam njen predstavnik izjavil, naj bi se deželni načrt o lokaciji upepeljevalnika ponovno preučilo. Na sedežu dežele je prišlo do interpelacij SSK, PCI in Zelenih. Bojan Brezigar (SSK) je sprožil tudi vprašanje povračila škode, ki so jo kmetovalci utrpeli.

V goriškem občinskem svetu je svetovalec SSK Damjan Paulin naslovil pisno vprašanje svetu in Zdravstveni službi, komunisti pa zahtevajo odstop župana Scarana. Velik odmev je imel spodrslija predstavnika SSK v goriškem odboru, ki ni zavzel v tej zadevi stališča stranke, tako da je moral pokrajinski tajnik SSK zavrniti svojega odbornika. Odbor za varstvo okolja iz Sovodenj pa je 19. januarja vložil ovadbo na goriško sodnijo, sklicujoč se na izsledke analiz.

Sestala se je tudi rajonska konzulta iz Standreža. Posveta so se udeležili tudi predstavniki goriške in sovodenjske občine ter Zdravstvene službe. Po dolgi razpravi je rajonski svet opustil prvotno mnenje, da se takoj zapre upepeljevalnik, temveč da se počaka za določen čas, ko se naj bi goriški občinski svet posvetoval z deželnimi organi in se preverile analize, ki so v posesti sovodenjske občine. Podobno stališče je zavzelo tudi pokrajinsko vodstvo goriške SSK na izredni seji v Sovodnjah 25. januarja.

Pri vsem tem pa so oči na sovodenjskem območju zlasti uperjene na SSK, kaj bo naredila za pozitivno rešitev tega problema, kar je tudi upravičeno. Kaj pa druge politične grupacije, ki sestavljajo večino v sovodenjskem občinskem svetu, posebno občinski odbor? Čudno se nam zdi, da ni smatral za potrebno sklicati občinski svet na izredno sejo že pred omenjeno tiskovno konferenco. Tako se zdi, da smatra odbor izsledke analiz glede onesnaženja okolja kot del normalnega upravljanja. Saj je bila tudi redna seja sklicana šele za torek 31. januarja, torej 24 dni po predstavitvi opravljenih analiz. Remo Devetak

Po dolgem miru spet vihar

Res, vse predolgo se v Sloveniji zadnje čase ni govorilo o politični emigraciji. Spraševali smo se, kdaj bo spet počilo, kajti kako naj bi se reševali zadnji ostanki stalinizma, če ne z omenjeno emigracijo, ki je spet kot že tolikokrat po vojni, izrabljena za diskvalificiranje oporečnikov doma.

Tokrat je slovenski policijski sekretar Tomaž Ertl pred skupščinsko komisijo, ki preučuje okoliščine lanskega sojenja Janši, Borštnerju, Zavru in Tasiču, vrgel novinarjem »kosta«, da je policija Janšo lansko leto zaslédila pravzaprav v neki drugi »zvezi«. In ta druga »zveza« bi naj bili njegovi stiki s slovensko politično emigracijo, natančneje s hotelirjem Levstikom, kamor je Janša lanskega aprila prišel skupaj z Bavčarjem v upanju, da bosta dobila za Kavčičeve dnevnike, ki sta jih prav takrat izdala, pri njem več informacij o še vedno malo razkritem Žebotovem obisku v Sloveniji leta 1968. Ertl je ta dogodek kar spretno vrgel v javnost, s čimer je uspel obrniti pozornost »vstran od bistva, to pa je, da so Janši sodili zato, da bi zavrl hitro demokratizacijo v Sloveniji, in da bi s tem procesom prestrašili slovensko kritično javnost.

V intervjuju za ljubljanski Dnevnik (24.

jan.) je nato Igor Bavčar še podal politično neprimerno in ne povsem objektivno izjavo, češ da se je Levstik »pred kratkim srečal celo s Sinigojem« (predsednik slovenskega Izvršnega sveta). Sinigoj je nato 25. jan. po radiu, nato pa še v mariborskem »Večeru« to vest demantiral. Zgolj naključje je, da sta istočasno dve slovenski reviji, Mladina in Katedra, začeli pisati o slovenski politični emigraciji, pa čeprav z velikimi krči.

V 3. številki (27. jan.) je tako Mladina objavila članek »Naši zunanji sovražniki«, ki daje kratek pregled skozi jugoslovansko politično emigracijo in je hkrati uvod v pisanje o slovenski politični emigraciji. V Katedri pa so hoteli opozoriti nanjo s ponatisom poglavja iz Žebotove knjige Nemilnljiva Slovenija, ob čemer se je razvila zanimiva polemika.

V. L.

★
Bodi svetilka, če ti ni mogoče biti človek; / ker težko je biti človek. / Človek ima samo dve roki, / pomagati pa bi moral tisočerm. / Bodi zato obcestna svetilka, / ki sveti tisoč veselim v obraz, / ki sveti samotnemu, blodečemu. (Srečko Kosovel).

IZSEL JE »PASTIRČEK« ŠT. 5

celo naselje, ki ga naši ljudje še vedno kličejo »Pri Opacijih«, pod fašizmom pa se je sedanja »via Rotonda« imenovala »via Opacchiasolla«.

Ob pogrebu se je zbralo veliko sorodnikov, prijateljev in domačinov. Pri pogrebnih maši, ki so jo opravili duhovniki iz Romjana, Ronk in Starancana, je domači italijanski pevski zbor zapel v slovensčini tudi »Lepa si, roža Marija«.

Slovinci v Laškem izrekamo svojcem globoko sožalje. - Karlo M.

Težaven dialog med muslimani in kristjani

Znane so občasne hujše napetosti med muslimani in kristjani v Lijbanonu, Iranu, Sudanu, Nigeriji, Indoneziji, pa tudi po drugih severnoafriških državah. Oblasti Saudske Arabije odločno nasprotujejo, da bi se delavcem-kristjanom, ki delajo na tamkajšnjih naftnih poljih, za njih verske potrebe zgradila nova cerkev.

Skofje iz petih zahodnoafriških držav so leta 1986 v skupni poslanici utemeljeno zapisali: »Smo proti temu, da bi nemuslimane obravnavali kot državljane drugega razreda in da bi islamski zakoni bili naperjeni proti drugovercem.«

Kristjan se ob vsem tem nehote sprašuje: Ali je sploh mogoč dialog med člani teh dveh izredno močnih verskih skupnosti, ali ga je sploh umestno začeti?

Na to vprašanje nam že deloma odgovarja strpno ravnanje Apostolskega sedeža. Ko se je pred dvema letoma razvedelo, da muslimani nameravajo graditi v Rimu za svoje verske potrebe veliko moščjo, so prihajali iz Vatikana glasovi, da nikakor ne bodo ovirali načrtovalcev pri izvajanju zastavljene cilja. Muslimani si v italijanskem glavnem mestu želijo lastne »božje hiše« in imajo tudi vso pravico do nje.

Papež Gregor VII. je že leta 1076 v svojem apostolskem pismu jasno poudaril, da morajo kristjani in muslimani ljubiti drug drugega, kajti priznavamo in verujemo — prostodušno in na različen način — v enega Boga, h kateremu se dvigajo naše hvalnice in častilne molitve. Kardinal Lavignerie iz Alžira je svoji na novo ustanovljeni misijonski družbi Belih očetov zavzejujoče predpisal, da morajo muslimanom dajati evangelijski zgled samo s svojim vedenjem in pogovorom. To njegovo misel je 20 let kasneje prevzel Charles de Foucauld.

Pa drugem vatikanskem koncilu, ki je v izjavi Nostra Aetate spodbudil k dialogu z muslimani, je papež Pavel VI. 16. maja 1964 ustanovil Tajništvo za nekrstjane (danes Svet), ki je od tedaj vodilo že številne pogovore z vodilnimi muslimanskimi predstavniki. V mnogih državah, kjer živi veliko muslimanov, so katoliški škofje doslej ustanovili že nad 60 komisij za medverski dialog. Medsebojni obiski med predstavniki Sveta za nekrstjane v Rimu in profesorji univerze Al-Ahzar v Kairu kot tudi najvišjih predstavnikov drugih muslimanskih organizacij z Bližnjega vzhoda niso danes nobena redkost. Član sveta p. Michel je ves semester predaval na teološki islamski fakulteti v Ankari o krščanstvu, muslimanski profesor pa je predaval o zgodovini islama na Gregorijanski univerzi in na Inštitutu belih očetov v Rimu. Jezuit Michel je predaval o krščanstvu na islamski univerzi v Smirni.

Vatikansko državno tajništvo pošlje vsako leto ob koncu muslimanskega postnega meseca ramadama islamskim organizacijam in državam poslanico z najboljšimi željami in ta poslanica je skoraj povsod ugodno sprejeta.

Prav gotovo si katoliška Cerkev želi s strani muslimanske verske skupnosti večje pripravljenosti za pogovor, določnejših odgovorov. P. M. Fitzgerald, član Sveta za nekrstjane v Rimu pa vseeno poudarja: »Kot kristjani se jim moramo bližati v duhu evangelija.« Dialog je in ostane bistveno znamenje krščanske ljubezni.

★

■ Se vedno ostaja nepojasnen umor 74-letnega poljskega duhovnika Štefana Niedziela, kateri je bil med vojno kaplan Armije Krajove, ki je delovala po navodilih poljske vlade v Londonu in bila seveda protisovjetsko usmerjena. 16 članov te armade so leta 1945 v Moskvi obsodili na dolge kazni, nekatere tudi na smrt. Umorjeni duhovnik se je zadnje čase veliko ukvarjal s tem procesom. Morda je v tem zanimanju iskati vzrok za njegovo nasilno odstranitev.

Z GORIŠKEGA

Srečanje na Plešivem

V sredo 25. januarja so se Slovenci s Plešivega, iz Krmina in tudi z Jazbin zbrali »Pri Sirkvu«, oz. »Pri lovcu« na Plešivem. Napolnili so vse prostore za prijateljsko večerjo. Ze več let namreč poznajo navado, da se enkrat na leto zberejo na slični prijateljski večerji. Pobudo daje krajevni prosvetni krožek, mladina streže, Sirkovi pa vsem dobro pogostijo. Prijeten večer se je zaključil s tombolo ob igranju na harmoniko in petjem moškega zbora.

Pridni Plešivci, ki tudi na ta način gojijo medsebojne prijateljske vezi in tudi narodno zavest.

Ronke

Umril je najstarejši Slovenec v goriški pokrajini. Bil je to Lojze Devetak (fašizem ga je preimenoval v Devetta), ki bi letos 25. aprila slavil 103. leto svojega življenja. Umril je v Romjanu 24. januarja. Za njim žalujejo otroci Gabrijela (79 let), Marjeta (76), Lojze (75) in Karlo (68).

Pokojni se je rodil v Opatjem selu na Krasu in vse življenje izdeloval »skrabače«, tj. lesene pletene ročaje za biče. Zavoljo razdejanja na Krasu, ki ga je povzročila prva svetovna vojna, se je kot toliko drugih Opacijev preselil v Laško na območje Ronk, kjer so si priseljenoi zgradili kar

GORIŠKE NOVICE

Sv. gora je oživila

Nedelja 29. januarja je bila sončen in topel zimski dan. Pa sem se popoldne podal na Sv. goro z avtom, da »kolavdiram« asfaltirano cesto. Že na Prevalu je bilo mnogo avtomobilov; tudi vso pot so na izogibaviščih bili ustavljeni avtomobili. Na vrhu je bilo avtov kot na goriškem Travniku. Je morda kako župnijsko romanje? sem se vpraševal. Nikako skupno romanje, temveč le nedeljski romanji in izletniki, ki so se pripeljali na goro. Maša ob 16. uri je bila v baziliki, saj bi v zimsko kapelo ne mogli vsi. Sv. gora je z asfaltirano cesto postala znova prikupen romarski in tudi izletniški kraj.

Pa saj zasluži biti eno in drugo. Romarski kraj zaradi svetogorske Kraljice, ki kliče verne ljudi k sebi; turistični kraj zaradi prelepega razgleda, saj sega pogled od Triglava in Kanina do graškega morja pa na furlansko ravan in Trnovski gozd.

Samo da je letos prečudna zima, ož. da zime do sedaj še sploh nismo imeli. Snega nikjer, še Triglav in Kaninsko pogorje sta brez njega. Za zimski turizem je to neizmerna škoda, ker je odpadlo vsako smučanje po naših hribovih. Hudo je tudi za ljudi in živino. Na Banjski planoti in na Krasu primanjkuje vode za ljudi in za živino. Dovažati jo morajo iz doline s cisternami. Na Krasu so tudi že izbruhnili številni požari. Tudi drugod po Italiji in sploh po Evropi ni dosti boljše. Januar gorak bo kmet siromak? kot pravi pregovor.

Glede Sv. gore pa še nekaj. Asfaltirana cesta nam jo je približala. Toda stavbe razen samostana so družbena last in vse potrebne prenovitve; tudi restavracija. Slišal sem, da mislijo vsaj restavracijo prenoviti. To je potrebno. Vendar ima človek en pomislek: Ali bodo Sv. gori še vedno ohranili značaj božjepotnega kraja ali pa bo nastal predvsem turistični center podobno kot Kekec pod Sv. Gabrijelom? Tam so porušili cerkvico sv. Katarine, da so napravili prostor za restavracijo. To je pomislek nas svetogorskih romarjev.

Nedeljski romar

V nedeljo 5. februarja ob 16. uri se bomo v Katoliškem domu spomnili

40-LETNICE »KATOLIŠKEGA GLASA«

Vabljeni prijatelji in bralci!

Seja ZCPZ - Gorica

Sredi januarja se je sestel odbor Združenja cerkvenih pevskih zborov - Gorica in razpravljalo o svojem bodočem delovanju. Sklenjeno je bilo, da bo Združenje tudi letos priredilo koncert Marijinih pesmi v župni cerkvi v Standrežu. Predvidoma bo to v nedeljo 23. aprila. Na sporedu bodo pesmi, posvečene svetogorski Materi božji. Za cerkvene zборе in njihove pevovodje bo Združenje poskrbelo oba dela nove pesmarice Slavimo Gospoda, ki je izšla pred nedavnim pri Mohorjevi družbi v Celju.

Zveza slovenske katol. prosvete - Gorica prireja ob dnevu slovenske kulture predavanje prof. Franceta Bučarja

PRAVICA DO DOMOVINE

Gorica - Katoliški dom
Ponedeljek 13. februarja ob 20.30

Pred 80 leti

V avgustovi številki goriške Soče najdemo leta 1908 sledeči dopis:

Pevsko izobraževalno društvo »Novi žar« za Peč in Rupo je imelo v soboto 1. avgusta ustanovni občni zbor. Ti dve vasi, zanemarjeni, ker ležeči v strani večjih občin in skozi kateri ne vodi nobena prometna žila, sta se vendar enkrat dvignili in ojunali. Vstali so vrli mladeniči in moške in spoznali pomen lastnega izobraževalnega ognjišča in ustanovili so društvo, čegar ime pravi, da začenja za nas nova doba z žarom izobrazbe. Navdušenje med mladeniči za njih društvo je velikansko; kajti društvo je bilo potrebno in ima jasen namen: hoče pevske izobrazbe, hoče deliti članom vsestranske naobrazbe potom čitanja in predavanja in sčasoma se društvo lahko reorganizira v podporno društvo. To hočejo

naši mladeniči doseči; a vsi kot en mož se bodo izogibali vsakega prepira in odslavijo od sebe vsakega zdražbarja; zato ne bodo napadali, a napadeni se bodo znali braniti, da preide enkrat za vselej prepiraželjnim veselje za zdražbo. Društvo nima s politiko ničesar opraviti in društveniki prepuščajo politične prepire tistim, ki nimajo drugega dela in poklica, kakor da netijo na desni in levi strani strankarski ogenj, iz katerega se rodi domači prepir in zlo osebno sovraštvo, ki zvede vaščane v škodo in pogubo. Društvo bo skrbelo, da bode vsak član mislil sam s svojo glavo, sodil sam s svojim razumom in delal sam po svojem prepričanju. — Tako društvo bode branil vsak član z vsem ognjem svojega srca.

Društvo si je izvolilo sledeči odbor: predsednik: Jožef Krajnik; podpredsednik: Jakelj Niko; tajnik: Leopold Bobič; blagajnik: Franc Cijan (Jožef Trampuž); gospodar: Čevdek Alojzij (Jožef Černic); odborniki: Andrej Čotar, Kovic Ivan, Malič Janez; preglednika: Malič Danijel, Silič Rihard.

Po zaključnem občnem zboru, pri katerem je vsakdo svetoval kaj dobrega, so društveniki pevci zapeli par pesmi in presenetilo nas je, ko je zaorila na koncu iz mladih krepkih grl z navdušenjem v obrazu pesem: »Hej Slovenci!«

Nato so se društveniki razšli in vsakemu je sijala zadovoljnost z obraza, kakor bi hotel reči: »Jaz sem tudi pomagal položiti prvi kamen našemu domačemu ognjišču izobrazbe; rasti, cveti in rodi mnogoteri sad!«

To je mladina, ki nekaj more in zmore. Svojo prvo veselico priredi to novo društvo dne 13. septembra v Rupi.

...in za pust SMReKK

BALKAN PARTY

Kulturni dom v Gorici

sobota 4. februarja ob 21. uri

Vstop z vabili. Informacije od 9. do 13. ure Kulturni dom - Tel. 33288.

Šport

ODBOJKA: UNDER 15 - DEKLETA

Olympia - Pieris 0 : 2
(14 : 16, 9 : 15)

Iz tedna v teden se napake ponavljajo, tako da se je za dekleta Olympic tudi tretja tekma prvenstva U 15 zaključila s porazom. Sicer bi tokrat zadostovalo nekoliko več sreče in seveda popolna postava, odsotna je bila namreč ena od dveh dvigačic.

Igrale so za Olympia: Brisco E., Carrara M., Corsi H., De Biasi A., Bevilacqua M., Zotti V.

Olympia - ACLI Ronchi 3 : 2
(16 : 14, 13 : 15, 15 : 8, 4 : 15, 15 : 10)

Tekma je bila zelo napeta. Prva dva seta sta bila zelo borbena kot to dokazuje sam rezultat. Tretji in četrti set pa sta bila za ekipo enostranska igra. Premoči Olympic v tretjem setu in utrujenost v četrtem sta privedla do petega seta, kjer so domači prekosili goste.

Intrepida Mariano - Olympia 3 : 1
(15 : 10, 14 : 16, 15 : 7, 15 : 5)

V nedeljo 22. januarja so naši bili prvič poraženi v tem prvenstvu. Tuja telovadnica je vplivala slabo na izid, tako da se je ekipa znašla v težavah. Po drugem setu, ki ga je Olympia dobila, je postala igra enostranska in poraz je bil neizbežen.

Olympia - V.B.L. Cormons 3 : 0
(15 : 6, 15 : 4, 15 : 8)

V tretjem kolu so igralci Olympic ponovno prišli do zmage proti mladi ekipi iz Krmina. Trud, ki so ga igralci vložili na treningih, in pomoč novega trenerja Maura Kuštrina nista bila zaman. To nam dokazuje zadnja tekma, kjer so dobro delovali predvsem uigranost, sprejem in napad slovenske šestorice. (P.S.)

ODBOJKA I. MOŠKA DIVIZIJA

M. Kuštrin, P. Spazzapan, E. Lutman, E. Jarc, M. in M. Terčič, B. Kosič, S. Breganti, M. Temon, R. Cotič.

Z novim letom se je pričelo tudi prvenstvo prve divizije. Naši igralci so imeli dober uspeh, saj so v prvih treh tekmah osvojili kar 4 točke, tako da so na drugem mestu lestvice.

LETOSNI POSTNI GOVORI NA RADIU TRST A

Petek 10. februarja: Vabilo k edinosti (Janez Samperl, minorit).

Torek 14. februarja: Kdor hoče živeti, se mora odločiti (Tone Cigliar, salezijanec).

Petek 17. februarja: Biti kristjan (Franček Kramberger, jezuit).

Govori so vsak torek in petek ob 16,45.

OBVESTILA

SZSO SGS - I. Steg obvešča vse člane, prijatelje in starše, da bo v četrtek 16. februarja družabni večer v Sedejevem domu v Števerjanu.

Duhovna obnova. Vabimo vas na duhovno obnovo v Domu »Le Beatitudinije« v Trstu za nedeljo 12. febr. Vodil jo bo p. Jože Kokalj SJ. Prijave sprejema g. J. Kunčič, tel. 220332, najboljš primerno v večernih urah.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta bo imelo mesečno mašo za edinost v ponedeljek 6. februarja ob 17. uri v ul. Risorsa 3. Gledali bomo diapozitive o ekumenskem potovanju po Romuniji.

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabita v ponedeljek 6. februarja ob 20,30 na Prešernovo proslavo slovenskem kulturnem prazniku. Prireditve bo v Peterlinovi dvorani in bo imela sledeči spored: podelitev priznanj Mladi oder in literarnih nagrad Mladike; nastop dekliškega zbora Vesela pomlad; govor deželnega svetovaleca Bojana Brezigarja. Začetek proslave ob 20,30.

Na pustno nedeljo 5. februarja ob 17. uri bo Marijina družba v Trstu, ul. Risorsa 3 pripravila pod vodstvom ge. Dine Pahor-Slama komedijo v dveh dejanjih A.T. Linhart »Zupanova Micka« ob dvestoletnici njenega izida ob 17. uri.

Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu vabi k sv. maši za duhovne poklice, ki bo v četrtek 9. februarja ob 17. uri v cerkvi pri Sv. Ivanu v Trstu.

DAROVI

Za katol. tisk: Aldo Stanič 25.000; Mario Stanič 10.000; druž. Zucco 10.000; Nadja Fabris Spacapan namesto cvetja na grob nonota Pepija 200.000 lir.

Za Katol. glas: Jolanda Devetta 20.000; Franc Rojc, Sovodnje 10.000; N. N., Sovodnje 30.000; ob deseti obletnici smrti Jožefa Tommasi daruje žena Rozalija za Katol. glas 10.000, za sovojenjske skavte 10.000, za popravila cerkve v Sovodnjah 50.000 lir.

Za Katoliški dom: v hvaležen spomin na pok. s. Terezito Strgar njeni učenki Anna Lara Colautti 50.000 in Alessandra Schettino 20.000 lir.

Za Sv. goro: družina Terčon-Sirca v spomin svojih pokojnih 200.000; M. K. 50.000; tržaški duhovniki 1.000.000; N. N., Sovodnje 50.000 lir.

Za pot na Sv. goro: N. N., Sovodnje 100.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: v spomin pok. Silvije Ferlat 100.000; Tuso 60.000; Zaccaria 40.000; Mihelič 5.000; Coro universitario 50.000; Semec 30.000; Stanisssa 70.000; skavti, Trst 40.000; Garetii 5.000; ob blagoslovu hiš na postaji in v centru 3.800.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Zora Škerlavaj v spomin na sina Aleksandra 50.000; Eda Milič za popravilo orgel 20.000; Anica Ostrouška 10.000; Ivanka Fatur namesto cvetja na grob Aleksandra Škerlavaj 10.000; Marija Bercé-Kralj v spomin na vse svoje pokojne 30.000 lir.

Za ljudski misijon v Trstu: Mila Kalin 20.000; Tončka Sosič 10.000; Ivanka Fatur 10.000 lir.

V spomin na Marijo Cerkenik darujejo Danica, Saško in Luisa Rustja za cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu v Trstu 50.000 lir.

Za popravila cerkve v Ricmanjih: Valerija Pregarc 10.000; Irena Pregarc 10.000; Fabio Kuret-Komar 20.000; Amelija Vodopivec 50.000; Marija in Josip Petaros 50.000; Valerija Kuret 50.000; Jelka Mohorovič 10.000; družini Terčon in Blažič 50.000; Santina Kuret 20.000; Elizabeta Komar 50.000; Olga Demark 100.000; Boris Gombač 50.000; Marijan Kuret 60.000; Darko Pregarc 50.000; Albina Miklavec 20.000; družina Ivaldi 100.000; Marija Zafran 100.000; Ljubica Kuret, Koper 10.000; Meri Keber, Ricmanje v spomin pok. moža Lina 60.000; Mauro Keber, Domjo 50.000; družini Škerlavaj-Petaros, Boršt v spomin pok. moža in očeta Aleksandra 100.000 lir.

Za ACM - Trst: Olga Valetič 50.000; Viktorija Bobek vd. Sosič 150.000 lir.

Za dela v Marijinem domu v Rojanu: Iva in Miro Ščuka v spomin s, Marije Terezine Stergar 50.000; N. N. v spomin s. Terezine Stergar, Ane Ferluga in Marije Fabjan 100.000 lir.

Spored od 5. do 11. februarja 1989

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.15 Mladinski oder: »Carski sel«, 4. del. 11.00 Nediški zvon. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 S. Grum: »Pisma Josipini«. 15.00 Sport in glasba ter prenosi z naših prireditvev.

Ponedeljek: 8.10 Spomini na Alberta Rejca. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.40 Zborovska glasba. 13.30 Gospodarska problematika. 14.10 Goriški razgledi. 15.00 E. Vidocq, Moje pustolovščine. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba.

Torek: 8.10 Naše ljube navade in razvade. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Svet v črno-belem. 12.40 Zborovska glasba. 13.30 Od Milj do Devina. 14.10 Otroški kotic: »Detektiv Prismoda«. 14.30 Iz Benečije. 15.00 E. Vidocq, Moje pustolovščine. 15.10 V našem zaporu. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 G. Feydeau: »Hotel svobodne menjave«, komedija.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slo-

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA.

Letna naročnina, Italija	Lir 40.000
Letna inozemstvo	Lir 55.000
Zračna pošta inozemstvo	Lir 85.000
Poštno čekovni račun:	št. 11234499

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

List je bil registriran na goriškem sodišču
28. januarja 1949 pod št. 5

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

Marije Cerkenik

se toplo zahvaljujemo msgr. Marjanu Živcu, g. Milanu Nemacu in svetoivanskemu župniku za sv. mašo in pogrebne obrede, potem vsem, ki so se pogrebnih obredov udeležili, darovali v dobrodelne namene ali na katerikoli način sočustvovali z nami.

Sin Darko in sorodniki

Trst - Sv. Ivan, 29. januarja 1989

PUSTOVANJE

v novi telovadnici ob Katoliškem domu
v soboto 4. februarja od 20. ure dalje

ANSAMBEL BRACO KOREN Z NARODNOZABAVNO GLASBO.

- krofi, klobase, dobro založen bar...
- nagrajevanje najboljših mask:
  - posamezniki
  - najboljši pari
  - najljepše skupine

Prijave za tekmovanje ob dvigu vabila. Vstop samo z vabili. Dobite jih v Gorici: Katoliška knjigarna, Roman bar, trgovina Kosič Andrej, trgovina Terpin (ul. Duca d'Aosta); v Trstu: Knjigarna Fortunato. Pohitite! Maska (ne)obvezno!

***

Za otroke in mladino se bo začelo pustno rajanje z nagrajevanjem mask ob 15. uri.

Odbor goriških staršev

Vaš Hotel

34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63
TELEF. (0481) 82166/7/8 - TELEX 461154 PAL GO I